

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ — ΙΟΥΝΙΟΣ 1889. — ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ'

ΠΕΡΙ ΦΥΛΛΟΞΗΡΑΣ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον τεύχος σελ. 204)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣ ΠΡΟΛΗΨΙΝ ΤΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΦΥΛΛΟΞΗΡΑΣ ΟΤΑΝ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΟΝ ΕΜΦΑΝΙΖΗΤΑΙ
ΕΝ ΤΙΝΙ ΧΩΡΑΙ

Ἐξ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰδομέν, γίνεται φανερόν ὅτι ὅταν ἀπαξ ἢ φυλλοξήρα εἰσδύσῃ ἐν τινι χώρᾳ, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἢ ἐξόντως αὐτῆς· οὐχ ἥττον δύναται νὰ περιορισθῇ τὸ κακόν, ἐπὶ τινὰ τοῦλάχιστον χρόνον, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μακρόν, ἐν τῷ τόπῳ τῆς γενέσεως αὐτοῦ.

Τὰ μέτρα τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ληφθέντα εἰς ἀπάσας τὰς ἀμπελοφόρους χώρας, ἐν αἷς τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη ἢ φυλλοξήρα, ἐκλήθησαν καταστρεπτικά καὶ ἀποβλέπουσιν ἅπαντα εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς διαδόσεως τοῦ κακοῦ διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν φυλλοξηριωσῶν ἀμπέλων καὶ τῆς διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου παρακωλύσεως τῆς διασπορᾶς τῶν ἐντόμων πέραν τοῦ προσβεβλημένου σημείου, ἢτοι τῆς κηλίδας (*).

Τὰ μέτρα ταῦτα ἂν καὶ λίαν δαπανηρὰ, ἐνίοτε δὲ καὶ δυσεφάρμοστα ἕνεκα τῆς εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἀμπέλων ἀπαντωμένης πολλάκις ἀντιστάσεως τῶν ἰδιοκτητῶν, οὐχ ἥττον ἀπεδείχθησαν πολὺ συμφωρότερα τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν προσβεβλημένων μερῶν εἰς τὴν τύχην αὐτῶν ἢ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν καλουμένων καλλιεργητικῶν μέσων, ἅτινα, ὡς εἰδομέν, ἔχουσι

(*) ἴδε «Ἑλλ. Γεωργίαν» 1888 σελ. 445.

σκοπὸν τὴν συμβίωσιν τῆς ἀμπέλου μετὰ τῆς φυλλοξήρας. Τὰ καταστρεπτικά μέτρα ἐφήρμοσε λίαν ἐπιτυχῶς ἡ Ἑλβετία· αὕτη διὰ τῶν μέτρων τούτων ἐπιμίαν ἤδη δεκαετίαν ἐκράτησε περιορισμένην τὴν φυλλοξήραν σχεδὸν εἰς τὰ αὐτὰ σημεῖα, ἔνθα τὸ πρῶτον ἀνεφάνη, μόλις δ' ἐσχάτως, τοῦ κακοῦ λαθόντος ὑπερμέτρους διαστάσεις, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ καταστρεπτικά μέτρα καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ καλλιεργητικά. Ἡ δὲ Ἰταλία ποιεῖται χρῆσιν τῶν καταστρεπτικῶν μέτρων ἀπὸ ἐννέα ἡδὴ ἐτῶν μετὰ πλήρους μὲν ἐπιτυχίας ἐν Porto Mauricio καὶ παρὰ τὰ Μεδιόλανα, μετὰ ἐλάσσονος δὲ ἐν Σικελία, ἔνθα ἀπὸ τινος ἔνεκα τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσθενείας, ἀπεφασίσθη ἡ ἐφαρμογὴ τῶν καλλιεργητικῶν. Οὐχ ἦττον καὶ ἐνταῦθα ἐπάλαυσε ἡ Ἰταλία κατὰ τῆς φυλλοξήρας διὰ τῶν καταστρεπτικῶν μέτρων ἐπὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη παρακωλύσασα τὴν μεγαλειτέραν καὶ ταχυτέραν διάδοσιν τοῦ κακοῦ ἐν τῇ πολυσταφύλῳ ταύτῃ νήσῳ. Τέλος ἡ Γαλλία διαιρέσασα τὴν χώραν αὐτῆς εἰς πολλὰ διαμερίσματα ἐφαρμόζει καὶ θὰ ἐφαρμόσῃ τὰ καταστρεπτικά μέτρα λίαν ἐπιτυχῶς εἰς ἐκεῖνα τὰ διαμερίσματα, ἔνθα ἡ νόσος δὲν ἔλαβε διαστάσεις ἢ δὲν ἀνεφάνη εἰσέτι. Πρὸ τριῶν δὲ ἐτῶν ἀνακαλυφθείσης τῆς φυλλοξήρας εἰς τινὰς ἀμπελωνας τῆς Ἀλγερίας, ἡ Γαλλία ἐφήρμοσε καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐφαρμόζουσα λίαν ἐπιτυχῶς τὴν καταστροφὴν τῶν προσβεβλημένων ἀμπέλων, ὅπως παρακωλύσῃ τὴν διάδοσιν τοῦ ἀμπελοφθόρου ἐντόμου εἰς τὴν εὐφορον ταύτην ἀποικίαν τῆς, ἀφ' ἧς ἐλπίζει ἐν βραχυτάτῳ μέλλοντι νὰ προμηθεύηται τοὺς ἐλλείποντας αὐτῇ οἴνους καὶ ν' ἀπαλλαγῇ οὕτω τοῦ κατ' ἔτος καταβαλλομένου φόρου ἐξ ἑπτακοσίων περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων εἰς τὰς ἄλλας παραμεσογείους ἀμπελοφόρους χώρας, ὅθεν προμηθεύεται σήμερον αὐτοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον.

Τὰ καταστρεπτικά ταῦτα μέτρα ὀφείλομεν νὰ ἐφαρμόσωμεν καὶ ἡμεῖς ὅταν εἰσβάλῃ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ φυλλοξήρα. Ὅπως δὲ ἐν παρουσιασθησομένῃ ἀνάγκῃ εὐρεθῶμεν παρεσκευασμένοι τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ἐγκαίρως ἐμερίμνησε περὶ προμηθείας τῶν ἀναγκαίων εἰδῶν καὶ ἰδρυσε τῷ μὲν 1881 ἀπο-

θήκην διθειούχου ἀνθρακος καὶ ἐγγυτήρων ἐνταῦθα, τῷ δὲ 1888 ἐν Κυθήροις καὶ ἐν Κερκύρα· κηζήθη δὲ καὶ τὸ ὑλικὸν τῆς ἐνταῦθα ἀποθήκης, ἧτις σήμερον εὐρεται παρὰ τῷ Τριανταφυλλιδεῖῳ γεωργικῷ σχολεῖῳ, οὗτινος οἱ μαθητευόμενοι καὶ τὸ κατώτερον προσωπικὸν θ' ἀσκηθῶσιν εἰς τὴν χεῖρισιν τῶν ἐγγυτήρων.

Συνίστανται δὲ τὰ μέτρα ταῦτα κυρίως εἰς τὴν ἄμεσον καταστροφὴν τῶν ἀνακαλυπτομένων φυλλοξηριστῶν ἀμπέλων καὶ ὅσον οἶόν τε πλειοτέρων ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐδάφει ἐμφωλευόντων ἐντόμων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐξακρίβωσις τῆς διασπορᾶς τοῦ ἐντόμου περίξ τῆς διακρινομένης φυλλοξηρικῆς κηλίδος εἶνε λίαν δυσχερῆς, καθορίζονται ἐκτὸς τῆς κηλίδος ταύτης τρεῖς ζῶναι προφυλακτικαί, ὧν ἡ μὲν πρώτη δέον νὰ ἔχῃ ἄκτινα εἴκοσι περίπου μέτρων, ἡ δευτέρα τεσσαράκοντα, ἡ δὲ τρίτη ἑκατόν. Καὶ τῆς μὲν πρώτης ζώνης αἱ ἀμπελοὶ καταστρέφονται ταυτοχρόνως μετὰ τῶν τῆς κηλίδος ὡς ἐξῆς:

Ἡ κηλὶς καὶ ἡ πρώτη προφυλακτικὴ ζώνη ἀποχωρίζονται τοῦ ὑπολοίπου ἀμπελωνος διὰ χάνδακος 20—30 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου βαθύτερου τῶν τελευταίων ριζῶν τῶν παρακειμένων ἀμπέλων. Αἱ πλευραὶ τοῦ χάνδακος τούτου διαβρέχονται ἀφθόνως διὰ πετρελαίου, τίθεται δ' ἐν αὐτῷ στρώμα ἐξ ἀσβέστου τοῦ ἀεριοφωτος—ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης ἐξ ἀπλῆς ἀσβέστου—ὅπερ ἔχει πάχος 30—40 ἑκατ. τοῦ μέτρου. Ἀκολουθῶς αἱ ἔσω τοῦ χάνδακος ἀμπελοὶ ἀποκόπτονται σύρριζα καὶ καίονται, ὁ καταλαμβανόμενος δ' ὑπ' αὐτῶν χώρος ἀπολυμαίνεται διαβρεχόμενος διὰ 4 ὀκάδων πετρελαίου κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον καὶ ἐγγεόμενος διὰ 300 περίπου γραμμαρίων διθειούχου ἀνθρακος κατὰ κλῆμα. Ἡ ποσότης αὕτη τοῦ διθειούχου ἀνθρακος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποξηραίνει ἀπάσας σχεδὸν τὰς ἀμπέλους καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποκτείνει ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἐν τῷ ἐδάφει ἕντομα. Τὸ πετρέλαιον χρησιμεύει ὅπως σχηματισθῇ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους στρώμα, ὅπερ παρακωλύει τὴν ἐξοδὸν τῶν φυλλοξηρῶν τῶν φευγουσῶν τοὺς βραδέως ἀναπτυσσομένους καὶ καταλαμβάνοντας ἅπαντας τοὺς πόρους τοῦ ἐδάφους ἀτμοῦς

τοῦ ἐγγυθέντος διθειούχου ἀνθρακος (*). Ἐάν δὲν ὑπάρχη πρόχειρος ὁ διθειούχος ἀνθραξ καὶ τὰ κατάλληλα πρὸς ἐγγυθίν αὐτοῦ ἐργαλεῖα, εἶνε ἀπαραίτητον, πρὸ τῆς διαβρέξεως τοῦ ἐδάφους διὰ πετρελαίου, νὰ ἐπιστρωθῇ αὐτὸ διὰ λεπτοῦ στρώματος (2-3 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου) ἀσβέστου χρησιμεύσας πρὸς κάθαρσιν τοῦ ἀεριοφωτός—ἐν ἠλλείψει δὲ τοιαύτης καὶ δι' ἀπλῆς ἀσβέστου—ἣτις ἔχει τὴν ιδιότητα ν' ἀπορροφᾷ καὶ συγκρατῇ ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ πετρέλαιον παρακωλύουσα τὴν ταχεῖαν ἐξάτμισιν αὐτοῦ. Ἄλλως ἐξατμιζομένου τούτου κατὰ τόπους θὰ διευκολύνετο ἡ ἐξοδος πολλῶν φυλλοξηρῶν, αἰτινες καὶ ἄνευ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀμπέλων, κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον, κατὰ τὰς γενομένας ὑπὸ δοκιματέρων ἐπιστημόνων παρατηρήσεις, συνειθίζουσι νὰ ἐξέρχωνται τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τὰς μορφὰς τῆς νύμφης τοῦ πετρωτοῦ ἐντόμου ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ παρθενογόνου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶνε δυνατόν νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν φυλλοξηριῶσαι τινες ἀμπελοὶ σποράδην ἐξω τῆς προφυλακτικῆς ζώνης κείμεναι, διαγράφεται ἡ δευτέρα ζώνη, ἣς αἱ ἀμπελοὶ πρῶτον ἀπολυμαίνονται ἀμέσως δι' ἐγγύσεως 80-100 γραμμαρίων διθειούχου ἀνθρακος κατὰ κλῆμα, καὶ ἀκολουθῶς ἀποκόπτονται καὶ καίονται. Ἐὖ ἐδάφος τῆς ἐκτάσεως ταύτης κάλυπτεται διὰ λεπτοῦ στρώματος ἀσβέστου τοῦ ἀεριοφωτός καὶ διαβρέχεται διὰ πετρελαίου (2 ὀκάδ. κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον).

Ὅπως προλάβωμεν δὲ πάντα κίνδυνον διασπορᾶς διὰ τοῦ αἵματος τοῦ χειμῶνος, ὅπερ πιθανὸν νὰ ἐναπετέθῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς τῆς δευτέρας προφυλακτικῆς ζώνης ἀμπέλων, ἢ διὰ τῶν

(*) Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μεταβὰς εἰς Σμύρνην ἔλα ἐξετάσω τοὺς ἐκεῖ προσβληθέντας ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας ἀμπελῶνας, εὖρον ἀνασκαπτομένους αὐτοὺς καὶ ἐκρίζουμένους εἰς ἀμπέλους, ἐκτελούμενον δηλαδὴ πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ πρὸς ταχυτέραν μετάδοσιν τοῦ κακοῦ. Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἐκτὸς ὅτι τὰ ἕντομα φέρονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ διασπείρονται οὕτω εὐκολότερον ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ἀλλὰ καὶ διευκολύνεται ἡ μεταφορὰ αὐτῶν διὰ τῶν ἐργαλείων, τῶν ποδῶν καὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν ἐργατῶν. Εὐτυχῶς εἰσηκούσθη ἡ γνώμη μου καὶ διεκόπη ἡ ἀνασκαφὴ καὶ ἐκρίζωσις τῶν προσβληθέντων ἀμπελῶνων.

νεογνῶν καὶ τῶν παρθενογόνων, αἰτινες δυνατόν νὰ ἐναπετέθῃσαν εἰς τὰς ἀμπέλους ταύτας διὰ τῶν ἐργασθέντων ἐν τῇ κηλίδι ἢ εἰς τὰς περὶ αὐτὴν δύο ζώνας, διαγράφεται καὶ ἡ τρίτη προφυλακτικὴ ζώνη, ἐν ἣ ἐφαρμόζεται ἡ καλλιεργητικὴ χρῆσις τοῦ διθειούχου ἀνθρακος (ἐγγυθίσις 20-30 γραμμαρίων κατὰ κλῆμα) καὶ ἡ ἐπίχρσις τῶν πρέμνων διὰ τοῦ μίγματος τοῦ Βαλβιάνη (*).

Αἱ γαῖαι, τῶν ὁποίων αἱ ἀμπελοὶ κατεστράφησαν, μένουσι ἐντελῶς ἀκαλλιέργητοι ἐπὶ ἓν τοῦλάχιστον ἔτος. Κατὰ δὲ τὰ τρία ἐπόμενα ἔτη δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐν αὐταῖς ἀναφύτευσις τῆς ἀμπέλου ἢ οἰουδήποτε ἄλλου δένδρου· δύνανται οὐχ ἥττον νὰ καλλιεργηθῶσι δι' ἄρότρου καὶ νὰ σπαρῶσιν ἐπ' αὐτῶν ἐτήσια φυτά.

Ἡ ἀμεσὸς λήψις τῶν μέτρων τούτων θέλει ἀφεύκτως περιορίσει τὸ κακὸν ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐν οἷς ἀνεπτύχθη, καὶ θ' ἀναβάλλῃ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον. Ἄλλ' ὅπως τὰ μέτρα ταῦτα ἐπιτύχῃσι, δεῖον ν' ἀπαγορευθῇ αὐστηρῶς ἡ ἐκ τῶν μεμολυσμένων μερῶν ἀποκόμισις οἰουδήποτε ἀντικειμένου καὶ ἡ ἐντὸς τούτων καὶ τῶν προφυλακτικῶν αὐτῶν ζωνῶν κυκλοφορία τῶν περιέργων ἐπισκεπτῶν. Ὄφείλουσι δὲ οἱ ἐντεταλμένοι τὴν φύλαξιν καὶ τὴν θεραπείαν τῶν μερῶν τούτων, ἐξερχόμενοι μεμολυσμένης περιοχῆς νὰ καθαρίζουσι τὰ ἱμάτια, τὰ ὑποδήματα καὶ τὰ ἐργαλεῖα αὐτῶν, ἀφαιροῦντες ἀπὸ τούτων πᾶν ἔχνος χώματος.

Τὰ καταστρεπτικὰ μέτρα λαμβάνονται βεβαίως μόνον ὅταν ἐμφανίζηται ἡ φυλλοξήρα εἰς χώρας μὴ εἰσέτι προσβληθείσας καὶ ἐπὶ ἐκτάσεων οὐχὶ μεγάλων. Ὅταν ἡ προσβεβλημένη ἐκτάσις, ἢ κηλὶς δηλαδὴ, ὑπερβαίνῃ τὰ πενήτηκοντα περίπου στρέμματα, ὁ περιορισμὸς τοῦ κακοῦ ἀποβαίνει σχεδὸν ἀδύνατος, διότι ἡ τοσαύτη διάστασις τῆς προσβολῆς ἐξηγεῖ τὴν πρὸ πολλοῦ χρόνου παρουσίαν τοῦ ἐντόμου, εἶνε δὲ ἐνδείξις τῆς ἐν τοῖς πέριξ ὑπάρξεως καὶ ἄλλων κηλίδων, αἱ ὁποῖαι εἶνε δυσδιάκριτοι κατ' ἀρχάς, ἀλλ' αἰτινες λίαν ταχέως θὰ γίνωσι καταφανεῖς.

(*) Ἴδε «Ἑλλ. Γεωργία» 1889. σελ. 75.

Αι δαπάναι πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν καταστρεπτικῶν μέτρων εἶνε ὑπέρογκοι, ἐπομένως ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶνε πρακτικῶς ἐφαρμόσιμος καὶ ἀποτελεσματικὴ μόνον ἐπὶ κηλίδων μικρῶν διαστάσεων. Τοῦτο καταδεικνύει τὴν ἀνάγκην τῆς τακτικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν ἀμπελώνων καὶ τῆς ἐκ μέρους τῶν κτηματιῶν μελέτης τῶν περὶ φυλλοξήρας ὅπως οὗτοι ὡσιν εἰς θέσιν μόνον τῶν νὰ διαγιγνώσκωσι καὶ καταγγέλλωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τὴν ἐμφάνισιν τῆς φυλλοξήρας πρὶν ἢ αὕτη λάβῃ σπουδαίας διαστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

ΜΕΤΡΑ

ΠΡΟΣ ΠΡΟΛΗΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΦΥΛΛΟΞΗΡΑΣ

Ὁ ἡμέτερος περὶ φυλλοξήρας νόμος

Τὸ μέγεθος τῶν καταστροφῶν, ἃς προξενεῖ ἡ φυλλοξήρα ἐνωρίτατα ἠνάγκασε πάσας τὰς ἀμπελοφόρους χώρας νὰ ψηφίσωσιν εἰδικούς περὶ φυλλοξήρας νόμους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐλήφθησαν ἐν ἐκάστη τῶν χωρῶν τούτων μέτρα προληπτικὰ καὶ κατασταλτικὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αὐστηρά.

Ἡ ἐκ τῆς λήψεως τῶν μέτρων τούτων προελθοῦσα διατάραξις ἐν τῇ μεταξὺ τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν συναλλαγῇ πολλῶν γεωργικῶν προϊόντων, προὐκάλεσε τὴν σύνοδον τῶν ἐν Λωζάνῃ καὶ Βέρνην φυλλοξηρικῶν συνεδρίων, ἐν τῷ τελευταίῳ δὲ τούτων συνωμολογήθη σύμβασις ἐν ἣ ἔλαβον μέρος αἱ μᾶλλον ἐνδιαφερόμεναι ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν ἐπικράτειαί (Γερμανία, Αὐστροουγγαρία, Ἰσπανία, Γαλλία, Ἰταλία, Πορτογαλλία καὶ Ἑλβετία). Ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ὠρίσθησαν τὰ εἶδη, ὧν ἡ εἰσαγωγή, πρὸς πρόληψιν τῆς εἰσβολῆς τῆς φυλλοξήρας, ἠδύνατο ν' ἀπαγορευθῇ εἰς τὰ διαμερίσματα τῶν χωρῶν τούτων τὰ μὴ εἰσέτι προσβεβλημένα.

Ἡ Ἑλλὰς μὴ λαβοῦσα μέρος εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο καὶ μὴ συγκατατεθεῖσα ἀκολούθως νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν σύμβασιν αὐτοῦ ἔπραξεν ἄριστα, διότι οὕτω ἔμεινεν ἐλευθέρως νὰ ἀπα-

γορεύσῃ τὴν εἰσαγωγὴν οἰουδήποτε γεωργικοῦ προϊόντος λόγῳ τῆς φυλλοξήρας.

Ὁ ἡμέτερος περὶ φυλλοξήρας νόμος καὶ αἰ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ κανονισθεῖσαι ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις εἶνε, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τῶν ἄλλων κρατῶν, αὐστηρόταται· δυνάμεθα δὲ ἀδιστακτως νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὴν αὐστηρότητα αὐτῶν κυρίως ὀφείλεται ἡ ἄχρι τοῦδε ἀπαλλαγὴ τῆς χώρας ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῆς φυλλοξήρας.

Ὁ νόμος οὗτος (ΨΠΒ΄) ἐψηφίσθη τῷ 1880 καὶ ἐδημοσιεύθη τῇ 22 Ἰανουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν

1) Ν' ἀπαγορεύῃ διὰ Β. Διατάγματος τὴν εἰσαγωγὴν παντὸς εἶδους δένδρων, φυτῶν, φύλλων, καρπῶν, σπόρων, κόπρων φυτικῶν ἢ μικτῶν, ὡς καὶ παντὸς ἐτέρου εἶδους, ὅπερ ἤθελε κριθῇ ὅτι δύναται νὰ μεταδώσῃ ἀσθένειάν τινὰ εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι καλλιεργούμενα δένδρα καὶ φυτὰ, καὶ ἰδίως τὴν νόσον τῆς φυλλοξήρας.

2) Νὰ ὑπαβάλλῃ εἰς κήθαρσιν πᾶν οἰονδήποτε πρᾶγμα, οὗ ἢ ἄνευ καθάρσεως εἰσαγωγή ἤθελε κριθῇ ἐπικίνδυνος πρὸς μετάδοσιν τῆς φυλλοξήρας ἢ ἐτέρας τινὸς νόσου.

Ἄρθρον 2. Ὁ εἰσάγων ἢ συντελέσας νὰ εἰσαχθῶσιν ἐν Ἑλλάδι, κατὰ παράβασιν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἐκ τῶν ἀπαγορευομένων εἰδῶν λάθρα ἢ ἐπὶ τῇ βάσει ψευδοῦς δηλώσεως ὡς πρὸς τὸν τόπον, ἐξ οὗ προέρχονται τὰ ἀπηγορευμένα εἶδη, ἢ ὅστις ἐν γνώσει σπεῖρει τοιοῦτους σπόρους ἢ φυτεύσῃ τοιαῦτα φυτὰ ἢ δένδρα, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέχρι δεκαπέντε μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—5000 δραχμῶν.

Ἐλωνεϊακοί, ὑγειονομικοὶ καὶ λιμενικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, οἵτινες ὅπως δήποτε ἤθελον συντελέσει εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν τοιούτων εἰδῶν ἢ ἐξ ἀμελείας αὐτῶν ἤθελε γείνει λαθραία εἰσαγωγή, παύονται προσωρινῶς τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰσάγονται ἀμέσως εἰς δίκην ὅπως τιμωρηθῶσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἐφαρμοζομένων καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ποιν. Νόμου.

Ὁσάκις ἢ κατὰ παράβασιν τοῦ ἔδαφίου α' τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰσαγωγή ἀνακαλυφθῆ συνεπείᾳ ἰδιωτικῆς καταγγελίας, διατίθεται ὑπὲρ τοῦ καταγγέλαντος ὁλόκληρος ἢ ἐπιβληθησομένη χρηματικὴ ποινὴ εἰς τε τὸν εἰσαγαγόντα καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔδαφιον ὑπαλλήλους.

Ἄρθρον 3. Τὰ κατὰ παράβασιν τοῦ προηγούμενου ἄρθρου τυχόν εἰσαγόμενα δημεύονται καὶ καταστρέφονται ἀμέσως παρὰ τῆς τελωνειακῆς Ἀρχῆς, εἴτε διὰ τοῦ πυρός, εἴτε ριπτόμενα εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τῶν περιεχόντων αὐτὰ σάκκων, κιβωτίων, κλπ. ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως τοῦ εἰσαγαγόντος τὰ ἀπαγορευμένα ἢ τοῦ ἰδιοκτῆτου αὐτῶν.

Περὶ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν συντάσσεται πρωτόκολλον, ὑπογραφόμενον παρὰ τῆς τελωνειακῆς Ἀρχῆς καὶ τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτῆς Δημάρχου καὶ Εἰρηνοδίκου, ὅπου τοιαῦτα ἀρχαὶ ὑπάρχουσιν.

Ἄρθρον 4. Ὅποτε ἤθελεν ἀναφανῆ εἰς τινὰς ἀμπέλους ἢ σταφιδάμπέλους ἢ κλήματα μεμονωμένα, νόσος τις οἰαδῆποτε, ἢ ἰδιοκτῆτης αὐτῶν ἢ καλλιεργητῆς ὀφείλει νὰ εἰδοποιῆ ἀμέσως τὸν Δημάρχον, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται τὸ προσβεβλημένον κῆμα, καὶ οὗτος τὴν διοικητικὴν Ἀρχὴν, ἣτις ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ τοῦτο ἀμέσως τηλεγραφικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ταχυδρομικῶς νὰ ἐκθέτῃ τὰ καθέκαστα περὶ τῆς ἀναφανείσης ἀσθενείας.

Ἄρθρον 5. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἅμα ὡς περιέλθῃ αὐτῷ ἢ εἰδοποιήσῃ αὕτη, λαμβάνει, διὰ προσώπων ἐπὶ τούτῳ διοριζομένων, πρόνοιαν περὶ ἐπιθεωρήσεως τοῦ ὑπόπτου μέρους καὶ τῶν γειτνιαζόντων ἀμπελώνων καὶ σταφιδάμπελώνων. Τὰ πρόσωπα ταῦτα δικαιούνται καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐπιχειρήσωσι πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν ἔρευναν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἐνσκηψάσης νόσου. Ἐν ἢ περιπτώσει ἤθελεν ἀποδειχθῆ, ὅτι ἡ νόσος εἶνε ἢ τῆς φυλλοξήρας, τὰ εἰρημένα πρόσωπα συντάσσουσιν ἐκθέσιν καὶ διατάσσουσιν ἀμέσως τὰ εἰκότα πρὸς ἀμεσοῦ τῶν προσβεβλημένων κλημάτων ἀπομόγωσιν ἀναφέρουσι δὲ περὶ

τούτου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπερ ἀποφαίνεται ἀμελλητί.

α.) Περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς μεμολυσμένης ζώνης, περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ τῶν ληπτέων μέτρων, περὶ τῆς εἰς ζώνας, ὑποτιθειμένας ἀπροσβλήτους, μεταφορᾶς τῶν κλημάτων, πασσάλων, κοπρίας ἢ ἄλλων φυτῶν τῶν μερῶν τούτων.

β.) Περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ὑπαγορευομένων θεραπευτικῶν μέσων.

γ.) Ἐν ἀνάγκῃ περὶ καταστροφῆς ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ προσβεβλημένου ἀμπελώνος ἢ σταφιδάμπελώνος, ἢ ἄλλων ἀντικειμένων τοιούτων.

Ἄρθρον 6. Ἐν περιπτώσει ἐκτελέσεως τῆς κατὰ τὸ ἔδαφιον γ' τοῦ προηγούμενου ἄρθρου καταστροφῆς ἀμπελώνος ἢ σταφιδάμπελώνος, εἰ μὲν οὗτοι ἦσαν προσβεβλημένοι ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας, οὐδεμίαν χορηγεῖται τῷ ἰδιοκτῆτῇ αὐτῶν ἀποζημιώσις, εἰ δ' οὗτοι δὲν ἦσαν μὲν προσβεβλημένοι, ἐπέκειτο ὅμως κίνδυνος, καθὼ παρακείμενοι προσβεβλημένων, νὰ μεταδοθῇ αὐτοῖς ἡ νόσος, χορηγεῖται τῷ ἰδιοκτῆτῇ αὐτῶν ἀποζημιώσις κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνώμωνων, γινομένην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου ἄρθρου.

Ἄρθρον 7. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς χορηγητέας ἀποζημιώσεως εἰς ἰδιοκτῆτην ἀμπελώνος ἢ σταφιδάμπελώνος, οὐ διετάχθη ἢ καταστροφή, γίνεται παρὰ τριῶν πραγματογνώμωνων, ἐκλεγομένων τοῦ μὲν παρὰ τοῦ Νομάρχου ἢ Ἐπαρχου, τοῦ δὲ παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου κτηματίου, καὶ τοῦ τρίτου παρὰ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν.

Ἐὰν ὁ ἰδιοκτῆτης μὴ διορίσῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἤθελε προσκληθῆ ἐγγράφως πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Νομάρχου ἢ Ἐπαρχου τὸν ἑαυτοῦ πραγματογνώμονα, διορίζει καὶ τοῦτον ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν.

Ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των ὀφείλουσιν οἱ πραγματογνώμονες νὰ μεταβῶσιν ἐπὶ τόπου μετὰ τοῦ Νομάρχου ἢ Ἐπαρχου ἢ τοῦ εἰδικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τοῦ καταστραφησομένου μέρους καὶ τοῦ ἔτησιου αὐ-

του εισοδήματος και προσδιορισμόν τῆς χορηγητέας ἀποζημιώσεως. Κατὰ τὸν προσδιορισμόν τοῦτον, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ κίνδυνος, εἰς ὃν ἦσαν ἐκτεθειμένοι τοῦ νὰ προσβληθῶσιν οἱ ἀμπελώνες ἢ σταφιδάμπελώνες, ὧν ἀπεφασίσθη ἡ καταστροφή.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἰδιοκτήτης ἢ οἱ ἰδιοκτῆται ἢ τὸ δημόσιον δὲν ἀποδεχθῶσι τὴν γενομένην ἐκτίμησιν, δικαιούνται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτοὺς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν πραγματογνωμόνων νὰ ἐκκαλέσωσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Πρωτοδικείου. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει οἱ πραγματογνώμονες δὲν ἤθελον ἐκδώσει τὴν ἀπόφασίν των ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των, οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἀναστέλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς καταστροφῆς, ἡ δὲ ὑπόθεσις δικάζεται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ δικογράφου. Τὸ Δημόσιον ἀντιπροσωπεύει ὁ ἀρμόδιος Οἰκονομικὸς ἔφορος. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου εἶνε ὁριστικὴ καὶ τελεσίδικος καὶ οὐδὲν κατ' αὐτῆς εἶνε δεκτὸν ἐνδίκον μέσον.

Ἄρθρον 8. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐκδιδομένης μετὰ προηγουμένην πρότασιν τοῦ ἐπιθεωρήσαντος τὴν καταστραφεῖσαν ἄμπελον ἢ σταφιδάμπελον, εἴτε αὕτη ἦτο προσβεβλημένη εἴτε οὐ, καὶ γνωμοδοτήσιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 συμβουλίου, δύναται ν' ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ὠρισμένον ἀριθμὸν ἐτῶν οἰαδήποτε καλλιέργεια ἐπὶ τοῦ γηπέδου καταστραφέντος τινὸς ἀμπελῶνος ἢ σταφιδάμπελῶνος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἰδιοκτήτης δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὸ τρίτον τῆς ἀξίας τοῦ κατὰ μέσον ὄρον εισοδήματος αὐτοῦ καὶ ὀριζομένην κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον 7.

Ἄρθρον 9. Οἱ Δήμαρχοι καὶ οἱ Νομάρχαι καὶ οἱ Ἐπαρχοὶ οἵτινες ἤθελον παραλείψει νὰ γνωστοποιήσωσι, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4, τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐπὶ τῶν ἀμπελῶν καὶ σταφιδάμπελων ἀναφανείσης νόσου καὶ ἤθελον ἐξακριβωθῇ, ὅτι ἡ νόσος αὕτη εἶνε ἡ τῆς φυλλοξήρας, τιμωροῦνται μὲ χρηματικὴν ποι-

νήν 50—500 δραχμῶν καὶ μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέχρι 15 μηνῶν, ἐφαρμοζομένων καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ποινικοῦ νόμου. Μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς τιμωροῦνται καὶ οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταί, ἂν ἤθελον παραλείψει νὰ γνωστοποιήσωσι τὴν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένους ἀμπελῶνας καὶ σταφιδάμπελῶνας ἀναφανείσαν νόσον καὶ ἤθελον ἐξακριβωθῇ, ὅτι εἶνε αὕτη ἡ φυλλοξήρα.

Ἄρθρον 10. Συνιστᾶται παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐσωτερικῶν τετραμελὲς γνωμοδοτικὸν συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων καὶ τοῦ ἀρμοδίου Γρηματοάρχου, καὶ οὐ καθῆκον εἶνε νὰ γνωμοδοτῇ περὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀμπελῶνων καὶ σταφιδάμπελῶνων νόσων καὶ περὶ τῶν ληπτέων κατ' αὐτῶν προληπτικῶν καὶ κατασταλτικῶν μέτρων.

Ἄρθρον 11. Τὰ μέλη τοῦ γνωμοδοτικοῦ τούτου Συμβουλίου διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ διορίζονται διὰ Β. Διατάγματος. Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν λαμβάνει μηνιαῖον μισθὸν ἐκ δραχμῶν 300 (*) καὶ ἀποζημιώσιν ἐκ δρ. 5 διὰ πᾶσαν ἐκτὸς τῆς ἔδρας του πορείαν ἡμερησίαν ὑπερβαίνουσαν τὰς 3 ὥρας, τὰ δὲ δύο ἄλλα λαμβάνουσιν ἀντιμισθίαν ἐκ δρ. 5 διὰ πᾶσαν τοῦ Συμβουλίου συνεδρίασιν συγκροτουμένην κατ' ἔγγραφον πρόσκλησιν τοῦ Ὑπουργοῦ· καλούμενα δ' εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν καθήκοντων ἐπιθεωρήσεως καὶ ἀπομακρυνόμενα τῆς ἔδρας των, λαμβάνουσιν ἀντιμισθίαν ἴσην πρὸς τὴν τοῦ πρώτου, καθ' ὅσον ἤθελε διαρκέσει ἡ ἐπιθεώρησις.

Ἄρθρον 12. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτρέπεται νὰ χορηγηθῇ, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς, διὰ Β. Διατάγματος πίστωσις μέχρι δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων, καταλογιζομένη ὑπὸ εἰδικὸν κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 13. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζον-

(*) Ἡ θέσις τοῦ ἐμμίσθου μέλους τοῦ γνωμοδοτικοῦ συμβουλίου κατηργήθη διὰ τοῦ ΑΦΚΑ' νόμου τοῦ 1887, ἀντιθέσαν δὲ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ εἰς τὸν παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐσωτερικῶν τμηματάρχην τῆς Γεωργίας.

ται και ἐπὶ πάσης ἄλλης φυτείας, εἰς ἣν ἠθέλην ἀναφανῆ φθοροποιὰ νόσος αἴα ἢ τῆς φυλλοξήρας.

Ἄρθρον 14. Διὰ Β. Διατάγματα καγονισθήσονται εἰδικώτερον τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν και ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΟΣ

ὑπὸ Ε. ΠΙΩΝ

Κτηνιάτρου, και ἐπιθεωρητοῦ τῶν σφαγείων τῶν Παρισίων.

Réhabilitor la chèvre, c'est faire acte de justice (Huard du Plessis).

Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον τεύχος, σελ. 215)

II

Εὐρωπαϊκαὶ αἰγες.—Κοινὴ γαλλικὴ αἰξ.

Αἰξ φυλαὶ τῶν αἰγῶν εἶνε πολυποικιλιαὶ· πολλοὶ ὅμως ἐρασιτέχνηαι ἐνόμισαν φυλάς ἐκείνας αἰτινες δὲν ἦσαν ἄλλο εἰμὴ ποικιλιαὶ. Τὸ κλίμα και ἡ τροφή παράγουσι τὰς τελευταίας ταύτας· τὸ ἀνάστημα, τὸ χρῶμα τοῦ τριχώματος, τὰ κέρατα, τὰ ὦτα, τὸ σχῆμα τοῦ μαστοῦ, αἱ μᾶλλον ἢ ἦτταν ἀφθανοὶ τρίχες και ὁμαλλὸς χρησιμεύουσι πρὸς διάκρισιν αὐτῶν. Θεωροῦντες αὐτάς ἐν συνόλῳ, βλέπομεν ὅτι ἔχουσι τὰς μεγαλειτέρας των διαφορὰς ἐὰν τὰς ἴδωμεν κατὰ μεγάλα ἀθροίσματα. Οὕτω αἱ αἰγες μὲ μακρὰ ὦτα και κεκυφῆται προέρχονται ἐξ Ἀνατολῆς και ἐκ Μεσημβρίας· αἱ ἔχουσαι ὦτα σχεδὸν ὀρθια εἶνε ἐξ Εὐρώπης. Αἱ ἀρισταὶ γενεαὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς παραγωγῆς και τοῦ μακροῦ και κυμαινομένου τριχώματος εἰσιν ἰθαγενεῖς τῆς Ἀσίας—τῆς Ἀγγύρας, τῆς Κασμιρίας, τῆς Τιβετανίας—Θὰ περιγράψωμεν ἐν περιλήψει τὸν μόνον τύπον τῆς εὐρωπαϊκῆς αἰγός, και κατὰ προτίμησιν τὸν γαλλικόν.

Ἡ αἰξ ἐν Γαλλίᾳ περιλαμβάνει ποικιλίας τινὰς τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐκτιμωμένας ὅσῳ φθάνουσιν εἰς σχετικὴν τελειότητα. Πάντες εἶδον τὴν κοινὴν αἰγα μὲ τὴν κωνικὴν και καθαρὰν κε-

φαλὴν τῆς, τὸ θολωτὸν μετώπιον ὀστοῦν τῆς, τὸν πύγωνά, τὰ ὑπὸ τοῦτον καθέματα (σκουλαρίκια), τὰ ἀφιστῶτα κέρατα ὑψούμενα ὀμαλλῶς κυρτοειδῶς πρὸς τὰ ὀπίσω—κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν τὰ κέρατα ἐλλείπουσιν ἐνίοτε—Τὰ πλατέα ὦτα αὐτῆς εἶνε εὐκίνητα, ὀριζόντια εἰς τὰ ἐμπρός, τὸ σῶμα αὐτῆς μακρὸν και εὐστροφον· τὸ μέλαν, τὸ λευκόν, τὸ φαιὸν ἰσχροῦν, τὸ ἐρυθρὸν ἐγκαταριγνύονται ἐπὶ τοῦ τριχώματός τῆς· ἔχει λωρίδας σκοτεινοτέρας ἐπὶ τῆς ράχεως ἢ ἐπὶ τῶν μελῶν. (Ἐν τῇ Κορσικῇ τὸ λευκόν εἶνε πολὺ σπάνιον ἐνῶ τὸ ὑπόμελαν πλεονάζει ἐν τῷ τριχώματι τῶν αἰγῶν). Τὸ ἀνάστημα αὐτῆς ποικίλλει ἀπὸ 0 μ., 50 μέχρι 0 μ., 80 ὕψους· αἱ ἰσχυρότεραι εἶνε αἱ τῶν Πυρηνάτων, τῶν Ἀλπεων, τοῦ Ποατοῦ, τῶν Ἀλπεων ἐν Ἑλβετία, αἱ ἱρλανδικαὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Νὰ γίνῃ λόγος περὶ τοῦ χαρακτηριστῆρός τῆς, τῶν διαβολικῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς, τῶν περιπλάνητικῶν διαθέσεών τῆς, τῆς νευρικῆς δυνάμεώς τῆς εἶνε ὅλως περίεττον. Θὰ ἀναφέρω μόνον χάριν περιεργείας σκέψιν τινὰ τοῦ Γερμανοῦ Νόβ· οὗτος λέγει ὅτι ἡ αἰξ ἔχει ἐν ἑαυτῇ ἐκ τῆς φύσεως τῆς Εὐας (hat ein Ittick Eva-Batür-in sich) προσέτι πληροφορεῖ ἡμᾶς ὁ συγγραφεὺς οὗτος ὅτι ἐν Γερμανίᾳ εἰς τὰς γνωστάς αὐτῇ ἰδιότητάς προσθέτει και ἐκείνην νὰ φυλάττῃ τὰ ποιμνια τῶν προβάτων κατὰ τὸν τρόπον καὶ ὃν ἀνατρέφουσι τοὺς κύνες (*). Ἐν Γαλλίᾳ ἀγνοοῦμεν τὴν χρῆσιν ταύτην σημειώθεισαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Μαρτίου (Martius) ἐν τῇ εἰκοτογραφημένῃ γεωργικῇ ἐπιθεωρήσει.

Μεγεθύνάτε ἢ σμικρύνάτε τὸν τύπον τοῦτον, ποικίλλατε τὸ τρίχωμα ἢ μονοποιήσατε αὐτὸ—αἰξ ὄλη λευκὴ, ὄλη μέλαινα ἢ ὄλη παρδαλὴ—Θὰ ἔχετε τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν γαλλικῶν, ἀγγλικῶν και ἐλβετικῶν αἰγῶν. Και ἐν αὐταῖς μάλιστα ταῖς ποικιλίαις ὑπάρχουσιν ὑποποικιλιαὶ εἰς ἃς τὸ ὁμοιόμορφον τῆς δορᾶς ἐχρησίμευσεν ὡς πρόφασις. Τοιαύτη εἶνε ἡ Schawartzhals (μελανοτράχηλος), ἣτις ἀνατρέφεται ἐν Ἑλβετίᾳ. Ἡ αἰξ δὲν

(*) Τοιαύτη περίπου και ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατεῖ συνήθεια. Συνήθως τοῦ ποιμνίου προπορευεταί μέγας κρᾶγος κοινῶς λεγόμενος κ ε σ ε μ ι.

φοβείται μήτε τὸ ψῦχος μήτε τὴν χιόνα, καὶ διαιτᾶται πάντοτε ἔξω.

Ἡ Toggenbourg, ὄρεισις τῆς Ἑλβετίας, λίαν βελτιωθεῖσα, λίαν ἰσχυρά, ἄνευ κεράτων, μὲ ὦτα ὄρθια, κοιλίαν λευκὴν, πόδας λευκοὺς, εὐμορφον πρόσωπον, ἔχουσα δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ δύο λευκὰς γραμμὰς φερομένας ἀπὸ τῶν χειλέων μέχρι τοῦ κανθοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, εἶνε βεβαίως ἢ ὠραιότερα αἰξ τῆς Εὐρώπης. Τὰ ἐπίλοιπα εἶνε χρώματος λευκοφαίου ἀναμιγμένα μεθ' ὑποξάνθου. Πρὸς αὐτὴν δὲν ἀμιλλᾶται εἰμὴ ἡ Μελιταία, περὶ ἧς ὁ καθηγητῆς Σανσὼν λέγει τὰ βέλτιστα· οὐδὲ αὕτη ἔχει κέρατα· εἶνε μεγάλου ἀναστήματος, λευκὴ ἢ φαῖα, πολλάκις ἐστιγμένη διὰ τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου χρώματος· τὰ ὦτα αὐτῆς εἶνε πεπτωτότα ὡς λαγιδέων τινῶν—παρουσιάζει μαστὸν μέγιστον συρόμενον μέχρι τῆς γῆς—δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς ἀγελάδας ἐκεῖ ἐνθα αὐταὶ δὲν δύνανται νὰ ζήσωσι—τούτου ἕνεκα εἶνε χρησιμωτάτη ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ, ἐν τῇ Ἀλγερίᾳ καὶ ἐν ταῖς Ἰνδίαις.

Δὲν δύναμαι νὰ μὴ εἶπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς Λιβυκῆς, καθότι μετ' ὀλίγον γενήσεται λόγος περὶ αὐτῆς προκειμένου περὶ ἐπιμιξιῶν. Ἡ αἰξ αὕτη ὑπάρχει ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Ἀκρωτηρίου· διαφέρει κατὰ πολὺ τῶν ἄλλων τύπων· καθ' ἡμᾶς οὐδεμίαν ἔχει καλλονὴν· ἔχει ὦτα πλατέα καὶ μακρὰ, μακρότερα τῆς κεφαλῆς· ἢ κατὰ μέτωπον τριγῶνος κεφαλῆς τῆς ἔχει τὸ μέτωπον ἀνάκοilon μετὰ κοιλώματος εἰς τὸ ἄκρον τῆς ῥινός· οἱ ῥῶθωνες εἰσὶ διετρυπημένοι ἐν τῷ κοιλώματι τούτῳ, ἢ κάτω δὲ σιαγῶν προεξέχουσα τῆς ἄνω, καὶ φέρει δέσμας μαλλίων εἰς τὸ μέτωπον· τὰ κέρατα φύονται πεπλατυσμένα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Εἶνε πολὺ ὑψηλὴ, τὸ δὲ τρίχωμα αὐτῆς εἶνε τόσον βραχὺ ὥστε κατὰ τὸ θέρος εἶνε λεῖον ὡς τὸ τοῦ ἵππου· εἶνε μέλαινα ἐντελῶς ἢ ὑπέρυθρος· ἐνίοτε δὲ λευκόστικτος. Φυλὴ λίαν γόνιμος καὶ λίαν γαλακτοφόρος. Ὁ μαστὸς αὐτῆς εἶνε στρογγύλος μᾶλλον ἢ ἐπιμήκης. Ὁ τράγος δὲν ὄζει ὡς οἱ τῶν ἄλλων γενεῶν, ὅπερ εἶνε προτέρημα. Συγγραφεῖς τινες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Δὲ Πλεσσίς, κηρύττουσιν αὐτὴν ὡς πρωτεύουσαν αἰγα

τοῦ κόσμου· ὁ τελευταῖος μάλιστα συνιστᾶ νὰ βελτιώσωμεν τὰς γενεὰς ἡμῶν διὰ τοῦ Λιβυκοῦ τράγου, καὶ ἀπευθύνει πρὸς τὴν Ζωολογικὴν Ἑταιρείαν εὐχαριστήσεις διὰ τὰς ἐπιμόνους αὐτῆς προσπάθειας ὅπως προικίσῃ τὴν ἡμετέραν γεωργίαν διὰ τῆς πολυτίμου ταύτης φυλῆς. Ὁ Ζωολογικὸς Κήπος συνδυάζει σήμερον τὸν Λιβυκὸν τράγον μετὰ τῆς Τογεμβούργ, καὶ περιμένονται ἐκ τῆς ἐπιμιξίας ταύτης ἄριστα ἀποτελέσματα.

III

Στατιστικὴ τῶν αἰγῶν.

Αἱ στατιστικαί, οἷαι δὴποτε καὶ ἂν ᾧσι, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀξιώσεις ἀπολύτου ἀκρίβειας. Διὰ νὰ εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα, χρειάζεται ἀρχὴ δημοτικὴ καλῶς λειτουργοῦσα. Ἡ τῆς Γαλλίας ἀπαρίθμησις τοῦ 1865 ἔδωκεν 1,400,000 αἰγῶν· ἡ τελευταία δὲ φέρει 1,420,112. Ἐν τινι ἀγγλικῇ στατιστικῇ εὐρίσκω 1,794,837 αἰγῶν διὰ τὴν Γαλλίαν. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶνε ὑπερβολικὸς· ἀυξάνεται καθ' ἕκαστον ἔτος διὰ τῶν γεννήσεων τὰς ὁποίας δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ κατ' ἐλάχιστον ὅρον εἰς 1,500,000 ἐρίφια, τῶν ὁποίων τὸ μὲν μείζον μέρος τρώγεται, τὸ δὲ ἐπίλοιπον χρησιμεύει εἰς τὸ ν' ἀναπληροῦ τὰ κενά. Ὁ αἰγίος λοιπὸν πληθυσμὸς ταλαντεύεται περίξ τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἡμίσεως.

Ἡ Κορσικὴ φαίνεται ὅτι ἠύξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν αἰγῶν αὐτῆς ἀπὸ 90,000 εἰς 132,335.

Ἡ Ἀλγερία ἔχει πλειοτέρας αἰγῶν ἢ ἡ Γαλλία· κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1882 ἀπαρίθμησιν κέκτηται 2,715,000. Αἱ ἄλλαι ἀποικίαι τῆς Γαλλίας ἀριθμοῦσι περὶ τὰς 92,000.

Ἡ γείτων ἡμῶν Ἑλβετία ἔχει αἰγῶν πλειοτέρας τῶν 415,000, αἵτινες κατ' οὐδὲν βλάπτουσι τὰς ὠραίας ἀλπείους νομάς. Ἡ Νορβηγία ἔχει 322,861. Ἡ Ἀγγλία κέκτηται πολλάς. Ὁ κ. Βέγγερ δυσφορεῖ διὰ τὴν ἀμέλειαν τῆς κυβερνήσεως, ἥτις δὲν ἐμερίμνησε περὶ τῆς ἀπαριθμήσεως αὐτῶν. Αἱ αἰγῶν λίαν ἐκτιμῶνται ἐκεῖ καὶ ἀρίστων περιποιήσεων ἀπολαμβάνουσι. Γινώσκωμεν ὅτι ἡ Ἰρλανδία τρέφει 266,553 αἰγῶν. Ἡ νῆσος αὕτη

λίαν εκτιμᾷ τὰ εὐεργετήματα τῆς αἰγῆς, ὡς γνωστὸν δὲ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης τρέφονται ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ἐξ αὐτῆς.

Ἡ Γερμανία ἔχει 2,027,736. Ἡ Ρωσία 1,700,000. Ἡ Ἰσπανία 4,531,228, ἢτοι 27 αἰγᾶς ἐπὶ 100 κατοίκων. Ἐν τῇ βορείῳ Ἰσπανίᾳ ἐπικρατεῖ ἡ αἰξ τῶν Πυρηναίων, λίαν ἀνετέχουσα καὶ μὴ φοβουμένη τὸ ψῦχος, ἐνῶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ εὐδοκίμει ἡ Μελιταία, ἣτις εἶνε μᾶλλον εὐπαθής. Ἡ Ἰταλία ἔχει 1,690,478 αἰγᾶς, ἡ Ἑλλάς δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως νὰ στερηθῆται τῶν χρησίμων τούτων ζώων. Ἐνταῦθα ἀναλογεῖ μία σχεδὸν αἰξ πρὸς ἕκαστον κάτοικον. Ἐν συνόλῳ ἡ Εὐρώπη, συντηρεῖ πλειοτέρας τῶν 17,000,000 αἰγῶν, αἵτινες δὲν εἶνε πλοῦτος περιφρονητέος. Ἐχουσι λοιπὸν λόγους οἱ οἰκονομολόγοι νὰ ἐνδιαφέρωνται.

(Ἐπεταί συνέχεια).

ΟΙ ΑΝΑΜΜΕΝΟΙ ΟΙΝΟΙ

Εἰς τινὰς χώρας πιστεύουσιν ὅτι ἡ ἀσθένεια τῶν καλουμένων ἀναμμένων οἴνων οὐδὲν ἔχει τὸ σπουδαῖον, ὅτι δὲν βλάπτει μεγάλως τὸ προσβαλλόμενον προϊόν καὶ ὑποθέτουσιν ὅτι ἡ θόλωσις τοῦ ἀσθενοῦς ρευστοῦ δύναται νὰ ἐκλείψῃ δι' ἀπλοῦ κολλαρίσματος ἀπατῶνται ὁμῶς, ἐκεῖνοι δὲ οἵτινες εὐρέθησαν ἀπέναντι θολοῦ οἴνου προξενουῦντος εἰς τὸν οὐρανίσκον ἐντύπωσιν κομμμένου οἴνου, καὶ οἵτινες προσεπάθησαν νὰ τὸν καθαρίσωσιν εἴτε διὰ κόλλας, εἴτε διὰ τοῦ διυλιστηρίου, ἠδυνήθησαν νὰ ἐννοήσωσιν οὐ μόνον τὸ ἀνωφελές, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τοὺς κινδύνους τῆς ἐργασίας ταύτης.

Εἰς τὸν ἀναμμένον οἶνον πρέπει ν' ἀποδώσωμεν ἄλλο τι ἢ παροδικὴν ἀδιαθεσίαν προξενηθεῖσαν ὑπὸ μεταφορᾶς ἢ κακῆ-κατασκευῆς. Οἶνος τοῦ ὁποίου ἡ θεωρία ἀμαυροῦται, τοῦ ὅς ποίου τὸ διαυγές καὶ ζωηρὸν χρῶμα γίνεταί βρωμερόν, τοῦ ὁποίου τὸ δροσερὸν ἄρωμα μετασχηματίζεται καὶ παράγει ἐν

τῷ στόματι αἰσθησὶν καύσεως, εἶνε ἀσθενῆς, εἶνε μάλιστα βαρέως ἀσθενῆς. Γυφόντι δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ὀξυνίσῃ, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ διαφθαρῇ ἐντελῶς. Τὸ ἀνάμμα δὲν εἶνε πράγματι εἰμὴ ἡ πρώτη φάσις τῆς ὀξυνίσεως.

Ἐκ τούτου ἐννοοῦμεν πόσον εἶνε ἀναγκαῖον νὰ προσέχωμεν τοὺς οἴνους τοὺς παρουσιάζοντας τοιοῦτους χαρακτῆρας, εἶνα σταματῶμεν τὸ κακὸν τάχιστα καὶ νὰ ἀποπειρώμεθα τὴνθεραπείαν ἐὰν αὕτη ἦνε δυνατὴ. Ἡ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρουσιαζομένη ἐν τῷ οἴνῳ θόλωσις εἶνε ἰδιαίτερον σημεῖον, ἐφ' οὗ πρέπει νὰ φέρηται ἀμέσως ἡ προσοχὴ ἡμῶν. Ὀφείλεται δὲ ἡ θόλωσις αὕτη εἰς ἀρχομένην ὀξικὴν ζύμωσιν. Ἐὰν ἐξητάζομεν διὰ μικροσκοπίου μίαν σταγόνα τοῦ ρευστοῦ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, θὰ ἐβλέπομεν ὅτι περιέχει ποσότητά τινος βλαστῆσεων ἢ ζυμῶν (ὀξικῶν μυκοδέρμων), εἶδη μικροτάτων σφαιριδίων συνηνωμένων βοτρυδῶν καὶ πολλαπλασιαζομένων μετὰ ταχύτητος διὰ διχάσεως. Ὀλίγον κατ' ὄλιγον τὰ μυκοδέρμα ταῦτα ἀναπτύσσονται, γεννῶσιν ἄλλα άτομα, αὐξάνουσιν ἀκαταπαύστως κατ' ἀριθμὸν καὶ ἐπὶ τέλους καταπλημμυροῦσι τὴν μάζαν τοῦ οἴνου. Τότε ὁ οἶνος ἀπώλολε καὶ ἀρμόζει μόνον διὰ τὸν ὀξοπώλην.

Διάφορα εἶνε τὰ αἷτια τῆς ἀσθενείας ταύτης. Ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς σταφυλῆς, ἐκ τῆς οἴνοποιήσεως ἢ ἐκ τῆς περιποιήσεως τοῦ οἴνου κατὰ τὴν διάρκειάν τῆς ὑπάρξεώς του. Ἐν τούτοις, ἂν καὶ παρουσιάσθησαν οἶνοι δυνάμειως 14 βαθμῶν τραπέντες εἰς ὀξύνισιν, γενικώτερον ὁμῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἀνάπτυξις τῶν κακῶν ἐκείνων ζυμῶν ὑπὸ τῆς οἴνοπνευματικῆς ἀδυναμίας. Οἱ νέοι, οἱ ἐλαφροὶ καὶ οἱ παλαιοὶ οἶνοι, οἱ ἀδυνατίσαντες ἐκ τῆς ἡλικίας, εἰσὶν ὑποκείμενοι εἰς τὰς ἐπικινδύνους ταύτας ζυμώσεις.

Σπουδαῖον θὰ ἦτο ἐὰν προελαμβάνομεν τὴν ἀσθένειαν, ἀλλ' εἶνε δύσκολον νὰ προῖδωμεν τὸ μέλλον καὶ τότε ἀκόμη ὅτε γινώσκομεν ὅτι ὁ οἶνος δὲν εἶνε πολὺ δυνατός· ἄλλως τε ἐλπίζει τις πάντοτε νὰ τὸν ἴδῃ πωλούμενον κατὰ τὴν κρίαιμον ἐκείνην στιγμὴν καθ' ἣν ὅλοι οἱ οἶνοι, — οἱοὶ δήποτε — διατελοῦσιν

έν κινήσει, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέρχονται οἱ καύσωνες.

Τῶν περιστάσεων μὴ παρουσιαζομένων ὡς ἐπιθυμοῦμεν, καὶ τοῦ οἴνου ἀρχίζοντος νὰ ἀλλοιοῦται, πρέπει, ἅμα ἴδωμεν ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀλλοίωσιν, νὰ ἀποπειρώμεθα θεραπείαν τινά. Ἐπειδὴ τὸ ὀξύγονον τοῦ ἀέρος εἶνε εὐνοϊκὸν εἰς τὰς προόδους τῆς ἀσθενείας, πρέπει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ προφυλάσσωμεν τὸν οἶνον ἀπὸ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ, καὶ τὸ καλλίτερον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἶνε, μετὰ τὴν μετάγγισιν εἰς βυτία ὑγιῆ, νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὴν θείωσιν. Θέτομεν ἀκολουθῶς τὰ βυτία εἰς ὄσω τὸ δυνατόν ὑποσερὰ μέρη, τὰ ἐκθέτομεν δηλαδὴ ἐπὶ τινος νύκτας ἔξω, εἰς ρεῦμα ἀέρος, διὰ νὰ ψυχρανθῇ τὸ ὑγρὸν. Ἐὰν αἱ προφυλάξεις αὗται ἀρκῶσιν ἐνίοτε διὰ νὰ σταματήσωσι τὸ κακὸν κατὰ τὴν ἐναρξίν του, δὲν τὸν θεραπεύουσιν ὁμῶς. Ὁ οἶνος διατηρεῖ ἐλαφρὰν γεῦσιν ὀξυνίσεως. Ἐξαφανίζεται αὕτη, ὅταν ἦνε ἐλαφρὰ, διὰ δόσεως οὐδετέρου τρυγικοῦ καλίου. Τὸ ἄλλας τοῦτο, συμβουλευθὲν ὑπὸ τοῦ Δι-βιγ, σκοπὸν ἔχει νὰ παραγάγῃ, μετὰ τοῦ ὀξικοῦ ὀξέος, ὀξαλικὸν κάλιον, ὅπερ ὑπάρχει ἤδη εἰς τὸν οἶνον ἐν φυσικῇ καταστάσει, καὶ διτρυγικὸν κάλιον ἢ κρεμόριον, ὅπερ καθιζάνεται εἰς τὸ βῆθος τῶν βυτίων. Ἡ δέουσα ποσότης τοῦ οὐδετέρου τρυγικοῦ καλίου πρέπει νὰ ἦνε ὅση ἀναγκαῖοι πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ ὀξαλικοῦ ὀξέος. Ποικίλλει δὲ ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως τοῦ κακοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ὀξύτης δὲν πρέπει νὰ ἐξουδετεροῦται πλέον τῶν δύο βαθμῶν.

Περαιουμένης ἀπαξ τῆς ἐργασίας ταύτης καὶ τοῦ οἴνου ἀναπαυθέντος, κολλαρίζομεν αὐτὸν ἐλαφρῶς καὶ ἔπειτα τὸν μεταγγίζομεν μετὰ τινος ἡμέρας. Προσέχομεν ὁμῶς νὰ μεταχειριζώμεθα βυτία ἐντελῶς καθαρὰ καὶ θειωμένα.

Κατὰ τὴν ἀσθενείαν του ὁ οἶνος ἀπώλεσε μέρος τοῦ οἴνο-πνεύματος. Καλὸν οἴνόπνευμα προσθετόμενον μετὰ τὴν θεραπείαν, θὰ ἦτο λίαν ἀποτελεσματικὸν ἵνα ἀποδώσῃ τῷ οἴνῳ τὴν ἀναγκαίαν ἰσχυρότητα καὶ καταστήσῃ αὐτὸν διατηρήσιμον.

Ἐπιμένομεν ἐπὶ τῶν σημειωθεισῶν ἐργασιῶν διὰ τοὺς οἴ-νους μόνον τοὺς ἀγαμμένους, διότι τὸ κακὸν εἶνε λίαν σπου-

δαῖον καὶ διότι, εἰ δὲν ἐλαμβάνομεν πρόνοιαν, δὲν θὰ ἐβρα-δύνομεν νὰ ἴδωμεν τὸ ὑγρὸν ἐντελῶς ἀθεράπευτον.

(Ἐκ τοῦ *Moniteur Vitiicole*).

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΞΗΣ

Προτιθέμεθα νὰ γνωστοποιήσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀνα-γνώστας τὸ πρόσφατον πρὸς τὴν ἐγκλιματιστικὴν ἐταιρείαν ὑπόμνημα τοῦ κ. Λαβουλβὲ «περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς μετά-ξης.» Λέγοντες δὲ ὅτι ὁ κ. Blanchard ἀνέλαβε νὰ παρουσιάσῃ τὸ ὑπόμνημα τοῦτο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν, ὑπο-νοεῖται νομίζομεν πόσον ἐνδιαφέρον εἶνε τὸ ζήτημα. Δὲν πρό-κειται περὶ ἀπλῆς ἐμπορικῆς ἀπόψεως πολυτελοῦς ἱρατισμοῦ, ὁ συγγραφεὺς βαίνει περαιτέρω καὶ ἀφορᾷ εἰς νέαν ἐμπορι-κὴν πηγὴν διὰ τὴν ἡμετέραν χώραν, ὑπομνησθεὶς τὴν ζωο-λογικὴν καταγωγὴν τοῦ βόμβυκος (*Sericaria porci* τοῦ Λιν-ναίου) τοῦ κοινῶς γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα μεταξοσκώληξ, ὡς καὶ ἰδιαιτέρου εἶδους βόμβυκος οὔτινος τὸ βομβύκιον περικα-λύπτει ὡς δακτύλιος τοὺς κλάδους τῆς δρυὸς καὶ ὅστις εἶνε ὁ παράγων τὴν μέταξαν τουσάχ (*Tussah*).

«Ἡ μέταξα τοῦ βόμβυκος τῆς μορέας ἐκομίσθη ἡμῖν, λέγει ὁ κ. Λαβουλβὲ, ἐκ τῆς χώρας τῶν Σηρῶν, ἥτοι τῆς Σινικῆς, δύο ἑκατονταετηρίδας περίπου πρὸ Χριστοῦ καὶ εἰς κατειργασμένα ὑφάσματα βραδύτερον ἐγνώσθη ἡ μέταξα εἰς νήματα λυτὰ, ἀλλ' ἡ ἀρχικὴ αὐτῆς φύσις ἔμεινε μυστήριον(*)».

«Τῷ 552, Ἕλληνες μοναχοὶ ἐλθόντες ἐκ τινος ἀποικίας τῶν Σηρῶν, τῆς Σηρίνδης, ἔφερον μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των, εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν, ἐν Κωνσταντινουπόλει, σπόρους μορέας καὶ ὡὰ μεταξοσκωλήκων περικεκλεισμένα ἐντὸς ράβδου ἐξ ἰνδοκαλάμου. Οἱ σπόροι ἐφυτεύθησαν καὶ ἐρρίζωσαν· τὰ ὡὰ ἐξεκολάφθησαν εἰς τὸ θάλλπος τοῦ ἡλίου (**): τὰ περίχωρα τῆς

(*) Ἴδε καὶ «Ἑλληνικ. Γεωργίαν» 1885 σελ. 9.

(**) Ἡ σύγχρονος εἰσαγωγή τοῦ σπόρου τῆς μορέας καὶ τῶν ὡῶν τοῦ μετασκώληκος εἶνε ἐντελῶς ἀπίθανος, διότι τὰ ὡὰ θὰ ἐξεκολάπτοντο κατ' ἀ-

Κωνσταντινουπόλεως ἐγένοντο κέντρον παραγωγῆς μεταξω-
τῶν ὑφασμάτων τὰ ὅποια κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐπρομηθεύετο
τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης. Ὁ μέγας Κάρολος ἐπρομηθεύθη
ἐκεῖθεν τὸν πλούσιον μανδύαν του· οἱ δὲ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου
Διονυσίου ἔφερον ἐκεῖθεν τὴν σημαίαν των, σημαίαν ἐξ ἐρυθρᾶς
χρυσοκεντήτου μετάξης, ἣτις ἀπὸ τοῦ 1124 ἐγένετο σημαία τῶν
βασιλέων τῆς Γαλλίας καὶ παρηκολούθει αὐτοὺς εἰς τοὺς με-
γάλους πολέμους. Ἐπειτα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἡ καλλ-
λιέργεια τῆς μορέας καὶ ἡ ἀνατροφὴ τῶν μεταξοσκωλήκων διε-
σπάρσθη εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἣτις ὠνομάσθη οὕτω Μορέας
(ἐκ τοῦ μορέα).

«Κατὰ τὴν Η' ἑκατονταετηρίδα οἱ Ἄραβες μετέφερον τὴν
βιομηχανίαν τοῦ μεταξοσκώληκος εἰς Ἰσπανίαν ἐνθα κατ' ἀρ-
χὰς ἐκαλλιέργηθη μόνον ἡ ξυνομορέα, ἐνῶ ἡ λευκὴ μορέα (Mo-
rus alba), ἡ καὶ προτιμότερα, ἔμεινεν ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τὸ 1146
ὁ Ῥογήρος Β' εἰσήγαγε τὴν καλλιέργειαν ἐν Σικελίᾳ καὶ Κα-
λαυρίᾳ· διὰ τῆς Προβηγκίας δὲ ἡ μορέα καὶ ὁ μεταξοσκώληξ
αὐτῆς μετέβησαν εἰς Γαλλίαν, ὡς συνέπεια τῆς κατοχῆς τοῦ
βασίλειου τῆς Νεαπόλεως ὑπὸ τῶν Ἀνδεγαυηγῶν πριγκήπων,
καὶ οὐχὶ ὡς ἀποτέλεσμα τῶν κατακτήσεων τοῦ Καρόλου Η'
ἐν Ἰταλίᾳ, αἵτινες ἐγένοντο βραδύτερον. Τῷ 1345 ὁ δικαστι-
κὸς ἄρχων τῆς Νίμης καὶ ὁ τοῦ Βωκαῖρ ἀπέστειλαν πρὸς τὴν

νάγκην πρὸ τῆς φυτρώσεως τοῦ σπόρου τῆς μορέας καὶ θὰ ἴσπερσοῦτο οἱ σκώλη-
κες τροφῆς (μορεοφύλλων). Πιθανὸν ἢ τὸ σπῆρος τῆς μορέας καὶ τὰ ὠὰ τοῦ
μεταξοσκώληκος νὰ εἰσῆχθησαν ἐκ τῆς Σινιχῆς, ὡς ἱστορεῖται, ἐν τῇ περιπτώ-
σει θὰ προηγήθη βεβαίως ἡ εἰσαγωγή τοῦ σπόρου τῆς μορέας. Ἄλλὰ πιθανώ-
τερον εἶνε νὰ εἰσῆχθησαν παρ' ἡμῶν κατ' ἀρχὰς μόνον καὶ ὠὰ τοῦ μεταξοσκώ-
ληκος καὶ νὰ ἐπράξησαν οἱ σκώληκες διὰ τῶν φύλλων τῆς παρ' ἡμῶν καλουμέ-
νης ξυνομορέας ἢ συκαμίντας (Morus nigra) ἣτις ἂν δὲν εἶνε Ἰθαγενῆς (λέ-
γεται ἢτι κατάγεται ἐκ Περσίας) ἦτο βεβαίως γνωστὴ καὶ ἐκαλλιεργεῖτο ἐν
Ἑλλάδι ἀπὸ παναρχαιοτάτων χρόνων. Ὁ Διοσκορίδης ἀναφέρει ἄλλαν εὐκρί-
νῶς αὐτὴν καὶ τὴν διακρίνει ἀπὸ τῆς συκομορέας τῆς Αἰγυπτιακῆς μεθ' ἧς
πολλῶς ὅπ' ἄλλων συγγέεται. Ἀναφέρει δὲ καὶ τι φάρμακον κατασκευαζό-
μενον καὶ σήμερον ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐκ ζωμοῦ ξυνομόρων καὶ μέλιτος (Περὶ
Ἑλλης ἱατρικῆς, βιβλ. Α. κεφ. ρπ'). Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεόφραστος ἀναφέρει αὐτὴν καὶ
τὴν διακρίνει ἀπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς (Ἰδὲ φυτῶν ἱστορ. IV, 2, 1) Σ. Σ.

Βουργουνδικὴν Ἰωάνναν δώδεκα λίτρας μετάξης συλλεγείσης
ἐν Προβηγκίᾳ, εἶτα δὲ, τῷ 1466, ὁ Λουδοβίκος ΙΑ' μετέφε-
ρεν εἰς τὴν Τουραίνην τὰς μορέας καὶ τοὺς σκώληκας. Ἡ Δί-
κατερίνα τῶν Μεδίκων ἐνεθάρρυνε μετὰ ζήλου τὴν βιομηχα-
νίαν τῆς μετάξης, ἣτις ἦνθε ἐν τῇ ἑαυτῆς πατρίδι· ὁμοίως δὲ ὁ
Ἐρρίκος Δ' καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1700 μέχρι τοῦ
1788 ἡ Γαλλία παρήγε περίπου ἕξ ἑκατομμύρια χιλιογράμμων
κουκουλίου. Ἡ παραγωγὴ αὕτη ἐταλαντεύθη ὀλίγον ἔπειτα,
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1820 ἔλαβε νέαν ἐπίτασιν μέχρι τοῦ 1854, ἐπο-
χὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρξαντο αἱ καταστρεπτικαὶ ἐπιδημίαι
κατὰ τῶν ὁπῶν δραστηρίως πολεμοῦμεν εἰσέτι»

Ὁ Ἀριστοτέλης ὀμιλεῖ περὶ τινος μεταξοσκώληκος τῆς νή-
σου Κῶ, ὅστις ἔζη ἐπὶ τῆς κυπαρίστου, τῆς τερεβίνθου, τῆς
μελίας καὶ τῆς δρυός· ἦτο τριχῶτος καὶ κατασκευάζε βόμβυκα
μεταξώδη μεταξὺ τῶν κλάδων (*). Ἡ μέταξα συνελέγετο εἴτε
ἐκτυλισσομένη εἴτε νηθομένη διὰ τοῦ ἄδρακτίου, καὶ ἐχρησί-
μευε πρὸς κατασκευὴν λεπτῶν καὶ ἐλαφρῶν ὑφασμάτων, κα-
τωτέρων ὅμως κατὰ πῆλν ποιότητα ἐκείνων τὰ ὅποια οἱ ἔμποροι

(*) Ὁ Ἀριστοτέλης μόνον τὰ ἐξῆς λέγει περὶ τοῦ ἐν λόγῳ μεταξοσκώληκος·
«Ἐκ δὲ τινος σκώληκος μεγάλου, θς ἔχει ὄσον κέρατα καὶ διαφέρει τῶν ἄλλων,
γίνεται τὸ πρῶτον μὲν μεταβαλόντος τοῦ σκώληκος κάμπη, ἔπειτα βομβύλιας,
ἐκ δὲ τούτου νεκύδαλος, ἐν ἑξ δὲ μηνσὶ μεταβάλλει ταύτας τὰς μορφὰς πάσαις.
Ἐκ δὲ τούτου τοῦ ζώου καὶ τὰ βομβύλια ἀναλύουσι τῶν γυναικῶν τινες ἀνα-
πηγιζόμεναι, καὶ πείτα ὑφαίνουσι. Πρῶτη δὲ λέγεται ὑφῆναι ἐν Κῶ Παμφίλη,
Πλάτew θυγάτηρ (Περὶ ζώων ἱστορία 5, 17, 6).» Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀρι-
στοτέλους Barthélemy-Saint-Hilaire προκειμένου περὶ τοῦ χωρίου τούτου
λέγει: «Καὶ διὰ τούτων ἀκόμη τῶν ἐνδείξεων εἶνε δύσκολον νὰ γνωρίσωμεν
ἀκριβῶς περὶ τίνος ἐντόμου ὀμιλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης. Ἄλλ' εἶνε φανερόν ὅτι δὲν
πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ μεταξοσκώληκος. . . . Ἡ ἰδέα τῆς ἀναπηγίσεως
τῶν βομβυκιῶν συνελήφθη φυσικῶς ἐν Ἑλλάδι ὡς καὶ ἐν Σινιχῇ: μετὴν δια-
φορὰν ὅτι ἡ κλωστικὴ ὕλη τῶν Ἑλληνικῶν βομβύκιων δὲν ἦτο τόσο ἐκλεκτὴ
καὶ τόσο πολυτίμος. Ἄλλως δὲν φαίνεται αἱ πρῶται αὗται δοκιμαὶ νὰ ἐπε-
ξετάθησαν πολὺ. Τὰ ὀνόματα Παμφίλη Πλάτew γίνονται γνωστὰ μόνον
διὰ τοῦ χωρίου τούτου. Θὰ ἦσαν γνωστότερα ἐν αἱ πρῶται αὗται δοκιμαὶ κα-
τέληγον εἰς πραγματικὴν βιομηχανίαν (Histoire des animaux d' Aristote,
traduite en Français par B. S. Hilaire, Tome II page 200 n. 9)». Περὶ
τοῦ ζητήματος τούτου θὰ πραγματευθῶμεν λεπτομερέστερον ἐν πρόσθετῇ τεύ-
χει τῆς «Ἑλληνικῆς Γεωργίας». Σ. Σ.

ἔφερον ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας διὰ τῆς Ἀσσυρίας. Ἡ ἀσσυριακὴ αὕτη μέταξα, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πλινίου, παρήγετο ἄρα γε ἐκ τοῦ μεταξοσκώληκος; Ἐν τούτοις ἡ καλλιέργεια τῆς μορέας παρουσίαζε δυσκολίας τινὰς εἰς τοὺς ὀκνηροὺς Ἰνδοὺς, ἡ μέταξα τουσαῦν ἦτο παρ' αὐτοῖς ἀφθονος καὶ στερεὰ, ἠδύνατο δὲ νὰ ἔλθῃ καὶ διὰ τῆς Ἀσσυρίας ὡς ἡ τῆς χώρας τῶν Σηρῶν. «Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, λέγει ὁ κ. Λαβουλβέ, ἡ ὑπαρξίς τοιοῦτου μεταξογόνου σκώληκος ἐν τῇ νήσῳ Κῶ πρέπει νὰ γίνῃ παραδεκτὴ, ἡ δὲ πάντοτε αὐξανομένη σπουδαιότης τῶν μεταξωτῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας ἤρκεσε διὰ νὰ καταπαύσῃ τὴν βιομηχανίαν τῶν ὑφασμάτων τῆς νήσου ἐκείνης. . . .

«Γνωρίζομεν λεπιδόπτερον ἔντομον παράγον μέταξαν ὡραίας ποιότητος; ἰθαγενὲς τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς ὃ φαίνονται ἐφαρμοζόμεναι αἱ περιγραφαὶ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλινίου. Τὸ ἔντομον τοῦτο εἶνε βομβυκοπαραγωγόν, καλεῖται *Lasioampa olus* καὶ περιεγράφη καὶ εἰκονίσθη ὑπὸ τοῦ Δρούρου κατὰ τὸ 1770. Ὁ σκώληξ τοῦ εἴδους τούτου εἶνε τριχῶτος καὶ ζῆ ἐπὶ τῆς κυπαρίσσου, τῆς δρυὸς καὶ τοῦ σχίνου, δένδρου τῆς οἰκογενείας τῶν τερεβινθοειδῶν. Εὐρίσκονται ὡσαύτως βομβύκια ἐπὶ τινος εἴδους μελιάς. Ταῦτα εἶνε βεβαίως τὰ σημειωθέντα ὑπὸ τοῦ Πλινίου φυτὰ. Τὸ βομβύκιον εἶνε πολλάκις προσκεκολλημένον εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, ὡς ἦσαν τὰ τοῦ βόμβυκος τῆς Κῶ. Αἰδιστάσεις ἐνὸς βομβυκίου εἰσὶ μεγάλαι, ἔχει 7—8 ἑκατοστομέτρων μῆκος· ὤφειλε τοῦτο νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαίων. Ἡ μέταξα εἶνε λευκὴ, ἀρκούντως στιλπνὴ, θέας μαλλωτῆς, εὐκόλως τυλισσομένη κατόπιν πλυσίματος θερμοῦ καὶ δυναμένη ὡσαύτως νὰ ξασθῇ. . . .

«Ἡ λασιοκάμπη θὰ εὐρίσκειται εἰσέτι ἐν τῇ νήσῳ Κῶ καὶ δέον νὰ ἀναζητηθῇ· τὸ εἶδος εἶνε διαδεδομένον εἰς τὰ περὶ χώρα τῆς Σμύρνης, ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Συναντᾶται ὡσαύτως ἐν τῇ Δαλματίᾳ καὶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ.

«Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης ἐκθέσεως τῆς ἀρχικῆς καταγωγῆς τῆς μέταξης προκύπτει ὅτι, ἐνώπιον τῶν ἐπισκηψασῶν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου μεταξοσκώληκος ἀσθενειῶν, ἐπιβάλλεται οὕτως εἰπεῖν ἡ ἀναζήτησις ἐξωτικῶν τινῶν βοηθητικῶν εἰδῶν. Ἐπειράθησαν τὴν ἐγκλιμάτισιν πολλῶν ἀσιατικῶν (σινικῶν καὶ Ἰνδικῶν) μεταξοφόρων λεπιδόπτέρων· αἱ διάφοροι αὗται δοκιμαὶ δὲν ἔμειναν ἀκαρποί, ὀφείλομεν δὲ πάσῃ δυνάμει νὰ ἐνθαρρύνωμεν αὐτάς· θὰ ἦτο ὅμως ἐξόχως ὠφέλιμον νὰ ἐγκλιματίσωμεν ἐν Γαλλίᾳ τὸ εὐρωπαϊκὸν εἶδος ἐξ οὗ οἱ Ἕλληνες ἐπωφελήθησαν καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μέταξα εἶνε μᾶλλον ἀφθονος, ὀλιγώτερον γονδρὰ καὶ εὐκολώτερον ἐξάγεται ἢ αἱ πλείσται τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν. Ἡ πολιτογράφησις καὶ ἡ ἀνατροφή τῆς λασιοκάμπης ἐν ταῖς μεσημβριναῖς ἡμῶν χώραις, τῶν ὁποίων τὸ κλίμα δὲν διαφέρει πολὺ ἐκείνου ἐνθα εὐρίσκεται ἐκ φύσεως ὁ βόμβυξ οὗτος ἐν ἄγρᾳ καταστάσει, θὰ ἦτο νέα πηγὴ ἐθνικοῦ πλούτου. Ἄς εὐχηθῶμεν ἐξ ὅλης καρδίας ὑπὲρ τῆς ἐγκλιματίσεως τοῦ ἀρχαίου τούτου καὶ ἐν τούτοις νέου μεταξοσκώληκος».

Ἐν τι μόνον δέον νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν ἐνδιαφέρουσαν ταύτην ἀνακοίνωσιν τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ. Ἐὰν ἡ ἐγκλιμάτισις ἦν ὀρθῶς ἐπιζητεῖ δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, δὲν θὰ εὐρῆ καὶ ἐν Ἀλγερίᾳ κλίμα ἐπίσης εὐνοικὸν καὶ ὅλον τὸν ἀναγκαῖον πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῆς χώρον, καὶ δὲν θὰ ἔχωμεν ἐκεῖ, διὰ τὴν ἡμετέραν ἀποικίαν, νέον προῖόν διὰ τὸν βιομηχανικὸν ἐκείνον πλοῦτον, εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ τείνωσι πᾶσαι ἡμῶν αἱ προσπάθειαι ἀκαταπαύστως πρὸς κοινὸν ἀπάντων ὄφελος;

(Ἐκ τοῦ *Journal d'Hygiène*)

ΟΙ ΕΑΡΙΝΟΙ ΠΑΓΕΤΟΙ

Ἐν τινὶ προηγουμένῳ φύλλῳ τοῦ *Moniteur Vitiicole* (*) ἔμνημονεύσαμεν διὰ τίνος φαινομένου παράγονται οἱ ἐαρινοὶ

(*) Ἴδε «Ἑλλ. Γεωργίαν» ε. ε. σελ. 165.

λευκόπαγοι, οί πολλάκις τοσοῦτον ἀπαίσιαι εἰς τὴν ἀμπελον, καὶ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν διὰ τῶν τεχνητῶν νεφῶν. Θὰ ἐξετάσωμεν σήμερον τὴν ἐργασίαν ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς πρακτικῆς αὐτῆς ἐκτελέσεως.

Τὰ ἄχρηστα χόρτα, οἱ θάμνοι, τὸ ὑγρὸν ἄχυρον, ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐθεωροῦντο αἱ μόναι χρήσιμοι ὕλαι πρὸς παραγωγὴν τεχνητῶν νεφῶν· ἀπὸ τινῶν ἐτῶν, πλὴν τούτων, ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ μεταχειρίζωνται καὶ τὴν ὑγρόπισσαν, τὰ μεταλλικὰ βάρη ἐλαία, τὴν ῥητίνην, τὴν πίσσαν (*), τὸ πετρέλαιον.

Ὅταν πρόκηται περὶ προστατεύσεως μεγάλης ἐπιφανείας, τὰ τεχνητὰ νέφη ἀσήμαντον μόνον δαπάνην προξενοῦσι, καθότι ὁ καπνὸς ἐκτείνεται μακρὰν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου.

Συνδικάτα τινὰ ὀργανώθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν Γαλλίᾳ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ παράγῃσι τοιαῦτα νέφη πρὸς προφύλαξιν τῶν ἀμπελώνων ἀπὸ τοῦ λευκοπάγου.

Ἀξιοπαρατήρητον παράδειγμα εἶνε τὸ δοθὲν ὑπὸ τῆς κοινότητος τοῦ Κολμάρ. Οἱ ἀμπελώνες τοῦ Ἄνω Ῥήνου εἶχον προσβληθῆ ἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν παγετῶν τῆς 20 Ἀπριλίου 1884· ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῆς συμφορᾶς ταύτης ὁ δήμαρχος τοῦ Κολμάρ ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν δημοτικῆς ἐπεμβάσεως πρὸς καταπολέμησιν τῆς μᾶστιγος ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀφοῦ προεκάλεσε τὴν γνώμην ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ δῆμος ὀργάνωσεν ὑπηρεσίαν προφυλακτικὴν τῶν ἀμπελῶν κατὰ τοῦ παγετοῦ διὰ τῶν τεχνητῶν νεφῶν. Προσωπικὸν, τεθὲν ὑπὸ τὰς διαταγὰς διευθυντοῦ, καὶ διηρημένον εἰς σώματα καὶ τμήματα, ἐπεφορτίσθη νὰ παραγάγῃ καπνὸν ἐν δοθείσῃ στιγμῇ.

Ὡς καύσιμον ὕλην μεταχειρίζονται εἰς τὸ Κολμάρ τὴν παραγομένην ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ἀεριοφωτοῦ ὑγρόπισσαν. Μικρὰ βυτία πλήρη πίσης διανέμονται προηγουμένως κατὰ τὰς γραμμὰς τῶν μελλουσῶν ἐστιῶν. Αἱ ἐστίαὶ αὗται ἀπέχουσιν ἀλλήλων ἑκατὸν περίπου μέτρα καὶ τίθενται ἐπὶ τῶν ὁδῶν

(*) Ἴδε Ἑλλ. Γεωργίαν 1888 σελ. 153.

εἰς ἀρκετὰ μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν κλημάτων, ἵνα ἀποφεύγωνται αἱ δυνάμειαι νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς θερμότητος ζημιαί. Μεγάλαι πυρὰ, τρεφόμενα ὑπὸ 40 χιλιογράμμων ὑγρόπισσης θεωροῦνται ἐπαρκῆ διὰ τὰ μέρη ἐνθα ἡ ἀπόστασις τῶν κλημάτων δὲν εἶνε ἐλάσσων τῶν 5 μέχρις 6 μέτρων κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν· ἄλλως τε ἀρκοῦνται νὰ μὴ ἀνάπτωσιν εἰμὴ 10 χιλιογράμματα ὕλης (μικρὰ πυρὰ).

Οὐδὲν δοχεῖον περιέχει τὴν πίσσαν· κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀνάψεως, ἡ καύσιμος ὕλη διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· μικρὸν ἀνάχωμα, τὸ ὁποῖον εἰς ὀλίγας στιγμὰς παρασκευάζει ὁ ἐργάτης διὰ τῆς ἀξίνης, ἀρκεῖ νὰ κρατῇ τὴν ὑγρόπισσαν.

Ὅταν κατὰ τὴν ἀνοιξιν ἐργεταὶ ἡ ἐποχὴ τῶν παγετῶν, φύλαξ ἀγρυπνεῖ κατὰ πᾶσαν νύκτα εἰς τὸ δημαρχεῖον. Ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ θερμομέτρου καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ οὐρανοῦ, ὁ φύλαξ οὔτος, ἐν περιπτώσει κινδύνου εἰδοποιεῖ τοὺς προϊσταμένους τῆς ἐπὶ τῶν καπνίσεων ὑπηρεσίας. Οὗτοι ἀφυπνίζουσι τοὺς ἐργάτας, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν τρίτην ὥραν ἅπαν τὸ προσωπικὸν εὐρίσκεται ἤδη ἐν τῷ ἀμπελῶνι (γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸν Ἀπρίλιον καὶ τὸν Μάιον ἡ ψυχροτέρα στιγμὴ τῆς νυκτός εἶνε συνήθως μεταξύ τῆς 3ης καὶ τῆς 4ης ὥρας). Ἀνάπτονται δὲ τὰ πυρὰ εὐθὺς ἅμα τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κείμενον θερμομέτρον δείξῃ 0°. Ἡ ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Κολμάρ ὀργανωθείσα ὑπηρεσία ἐλειτούργησε κατὰ πρώτην φοράν τῷ 1885.

Τοιοῦτος ὀργανισμὸς εἶνε ἄξιος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα καὶ εἰς ἄλλους δήμους. Ἴνα δὲ συμπληρώσωμεν τὰς πληροφορίας ταύτας, ἃς παραθέσωμεν ἐνταῦθα ἀριθμοὺς τινὰς σχετικoὺς πρὸς τὰς δαπάνας, εἰς ἃς ὑπεβλήθη τὸ Κολμάρ ὅπως προστατεύσῃ 11,600 στρέμματα ἀμπελώνων.

Ἀγορὰ ὕλικου 1042 φράγκα. Προσωπικὸν 141 ἀνδρῶν 2047 φράγκα. Καύσιμος ὕλη (5 φρ. 68 τὰ 100 χιλιογράμ.) καὶ μεταφορὰ αὐτῆς 3765 φράγκα. Ἐδαπανήθησαν 50,872 χιλιογράμματα ὑγρόπισσης καὶ ἀνήφθησαν 346 πυρὰ.

Ἀφίοντες κατὰ μέρος τὴν ἀξίαν τοῦ ὕλικου, ἀσθενῆ σχε-

τικῶς πρὸς τὴν προφυλαχθεῖσαν ἐπιφάνειαν, καθόσον τὸ ὑλικὸν τοῦτο ἐχρησίμευσε καὶ διὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, βλέπομεν ὅτι, διὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1885, ἡ προφύλαξις τῶν ἀμπελώνων, τόσον διὰ τὸ προσωπικὸν ὅσον καὶ διὰ τὴν καύσιμον ὕλην, ἐπέφερε δαπάνην 5612 φράγκων, ἥτοι ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεος φράγκου κατὰ στρέμμα.

Ἡ δαπάνη αὕτη ἀνταποκρίνεται εἰς τρεῖς ἀνάψεις καὶ εἰς τρεῖς ματαίως εἰδοποιήσεις. Εἰς τὰς ματαίως ταύτας εἰδοποιήσεις τὸ προσωπικὸν μετέβη ἀνωφελῶς ἐπὶ τόπου, κατόπιν φόβου ταπεινώσεως τῆς θερμοκρασίας, ἣτις δὲν ἐγένετο. Προκειμένου δὲ περὶ τούτου, ὡς ἀναφέρωμεν τελειοποιήσιν τινὰ λίαν ἐνδιαφέρουσαν.

Ἀνατιθέμενον εἰς ἐργάτας τὸ ἄναμμα τῶν ἐστιῶν, ἀπαιτεῖ πολυάριθμον προσωπικὸν, τὸ δὲ προσωπικὸν τοῦτο πολλάκις διεταράχθη ἀνωφελῶς, καθότι ἐν νέφος, εἰς ἄνεμος δύνανται νὰ ἀπομακρύνωσι τὸν κίνδυνον καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται νὰ παραχθῇ ὁ καπνός. Τούτου ἕνεκα ἐπενοήθησαν μηχανήματα διὰ νὰ ἀνάπτονται αὐτομάτως αἱ καύσιμοι ὕλαι ἅμα ἐπιστάσης τῆς κρισίμου ὥρας. Ἀπὸ τινος μάλιστα χρόνου γίνεται λόγος περὶ τινος μηχανικοῦ πυρανάπτου ἐφαρμοσθέντος εἰς τὸ Κολμάρ.

Τὸ μηχανήμα τοῦτο εἶνε κατεσκευασμένον ἵνα χρησιμοποιῆ, ὡς κινητικὴν δύναμιν, τὴν δύναμιν τὴν παραγομένην ἐκ τῆς μετατοπίσεως τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος σωλῆνος λυγισμένου κατ' εὐθείαν γωνίαν, περιέχοντος ὑδράργυρον καὶ ἐπικρεμαμένου καθέτως ὡς στάθμη· ἡ μετατόπισις τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος τοῦ μηχανήματος προκαλεῖται ἐκ τῆς συστολῆς τοῦ ὑδραργύρου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀποψύξεως. Ὄταν ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρας ταπεινωθῇ ἀρκούντως, ἡ συστολὴ τοῦ ὑδραργύρου ἀναγκάζει τὸν σωλῆνα νὰ ἐξέλθῃ τῆς στασίμου ἰσορροπίας του, ἀναστρεφομένου δὲ τοῦ σωλῆνος ἀναπηδᾷ ἐλατήριον συνέχον μεταγωγικὰ σύρματα. Ἐνεργεῖ δὲ τὸ μηχανήμα αὐτομάτως καὶ ἐν ὀλίγοντι καιρῷ, διότι δυνάμεθα νὰ τὸ προσηλώσωμεν εἰς τὸν θερμομετρικὸν βαθμὸν, τὸν ὅποιον ἡ θερμο-

κρασία ὀφείλει νὰ φθάσῃ ἵνα ἡ ἐπενεχθεῖσα εἰς τὸν ὑδράργυρον συστολὴ δυνηθῇ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀναστροφὴν τοῦ σωλῆνος καὶ ἐπομένως τὴν ἀνάφλεξιν τῶν καυσίμων ὑλῶν· ὁ θερμομετρικὸς βαθμὸς, ὃν θὰ ἐκλέξωμεν ἵνα ὀδηγήσῃ τὴν ἐνέργειαν τοῦ μηχανήματος ἔσται ἐκεῖνος, ὃν ἡ πείρα θέλει καταδείξει ὅτι εἶνε ὁ βαθμὸς καθ' ὃν καθίστανται δυνατοὶ οἱ παγετοὶ. Αἰτία λοιπὸν τοῦ προληφθησομένου κακοῦ εἶνε ἡ ταπεινώσις τῆς θερμοκρασίας, ἣτις προκαλεῖ τὴν προφυλακτικὴν ἐνέργειαν.

Τὰ μεταγωγικὰ σύρματα εἰσὶν ἐφωδιασμένα, κατὰ τὸ ἀντίθετον προσηλωμένον ἄκρον τοῦ μηχανήματος, δι' ἀρπαγίων ἐπικρεμαμένων ἀνωθεν τῶν τροχαλιῶν τῶν ἐν εἴδει Τ σιδηρῶν πασσάλων τῶν τοποθετημένων εἰς τὰ μέρη εἰς ἃ θέλομεν νὰ ἀναφθῶσι τὰ πυρά. Τὰ ἀρπάγια εἰσὶ προωρισμένα νὰ φέρωσι καὶ κρατῶσι πυρανάπτας ἐπάνωθεν τῶν πασσάλων· οἱ πυρανάπται εἶνε φιάλαι ἐκ χυτοσιδήρου πλήρεις πετρελαίου· εἰσὶ πωματισμένοι στεγανῶς διὰ πώματος σιδηροῦ περιέχοντος φυσίγγιον.

Ὄταν ἡ θερμοκρασία ταπεινωθῇ εἰς τὸν προβλεπόμενον βαθμὸν, τὸ μηχανήμα ἐνεργεῖ· τὰ συγκοινωνοῦντα σύρματα ἀποσπῶνται καὶ παύουσι νὰ κρατῶσι τὰ ἀρπάγια τὰ ὅποια ἐβάσταζον τοὺς πυρανάπτας· πίπτουσι τότε οὔτοι, ὀλισθαίνοντες κατὰ μῆκος τῶν πασσάλων καὶ ἐκπωματίζονται κατὰ τὴν πτώσιν των· τὰ φυσίγγια ἐκρήγνυνται ἀνάπτοντα τὸ πετρελαίον, ὅπερ ῥέει ἀναμμένον ἐπὶ τῶν φλεξίμων ὑλῶν τῶν διατεθειμένων πέριξ τοῦ πασσάλου καὶ ἐπιφέρει τὸν ἐμπρησμόν. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα ἀρπάγια εἰσὶν ὁμοίως προσδεδεμένα σύρματα μεταγωγικὰ τῆς κινήσεως καὶ συγκοινωνοῦντα μετ' ἄλλων σειρῶν πυρανάπτων διατεθειμένων ὡς οἱ προηγούμενοι· καθ' ἣν στιγμὴν τὰ ἀρπάγια δὲν συγκρατοῦσι πλέον τοὺς πυρανάπτας, τὰ μεταγωγικὰ σύρματα χαλαροῦνται, ἀφίνουσι νὰ διαφύγωσιν οἱ πυρανάπται, καὶ ἡ ἐνέργεια μεταδίδεται τοιούτοτρόπως ταχύτατα ἀπὸ τοῦ ἐνός πυρὸς εἰς ἕτερον· διὰ τῆς διευθετήσεως ταύτης ἐν μόνον μηχανήματι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὅπως ἀνάπτῃ ἀπεριορίστους ποσότητας πυρῶν.

Ἡ πλήρωσις τῶν πυραναπτῶν εἶνε εὐκόλος καὶ στοιχίζει 20—25 λεπτά κατὰ πυρόν. Τὰ μηχανήματα δύνανται νὰ μείνωσι πεπληρωμένα ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας χωρὶς νὰ ἀπολέσωσι τὴν δραστηκότητά των καὶ ὑφίστανται ἄνευ βλάβης πάσας τὰς μεταβολὰς τοῦ καιροῦ.

Ὁ καπνὸς παράγεται ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῆς ὑγραπίσσης. Τὸ ρευστὸν τοῦτο χέεται εἰς λεκάνας ἐκ σιδηροφύλλου περιεκτικότητος 25—30 ὀκάδων καὶ κεχωσμένας ἐν τῷ ἐδάφει καὶ παρὰ τὴν βᾶσιν τῶν πασσάλων τῶν φερόντων τοὺς πυραναπτας. Αἱ λεκάναι εἰσὶ κεκαλυμμένα διὰ χάρτου πισσωμένου ὑπερβαίνοντος τὰ χεῖλη των καὶ συγκρατουμένου διὰ χαλκῶν. Αἱ ἐστὶαι δύνανται τοιοιτοτρόπως νὰ ἀνθίστανται εἰς τὴν βροχὴν καὶ εἰς τοὺς ἀνέμους, ἡ δὲ ἀνάφλεξις αὐτῶν διαρκεῖ ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν.

Εἰς τὸ Μεδὸκ μεταχειρίζονται ἐστίας κατεσκευασμένας ἐκ κιβωτίων κυβικῶν 20 ἑκατοστομέτρων ἐκάστης πλευρᾶς, ἀσκεπῶν καὶ περιεχόντων σκληροτάτην τινὰ ὕλην συγκειμένην κυρίως ἐκ ῥητίνης. Ἀχυρίνη θρυαλλίς εἶνε εἰσηγμένη ἐν τῇ ὕλῃ ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τοῦ κιβωτίου, ὅπερ ἐπιτρέπει, ἐὰν σθεσθῇ ἐστία τις ἐν μέρει μόνον καταναλωθεῖσα, νὰ ἀνάπτηται πάλιν εὐκόλως βραδύτερον. Ἐκαστον κιβώτιον ἔχει βάρος 7 χιλιογράμμων.

Αἱ ἐστὶαι αὐταὶ τοποθετούμεναι περίξ τῶν ἀμπελώνων, αὐδόλως βλάπτονται ὑπὸ τῶν βροχῶν. Ἡ ἀξία ἐκάστης ἐστίας εἶνε 75 ἑκατοστά τοῦ φράγκου, ἡ δὲ διάρκεια τῆς ἀναφλέξεως τεσσάρων ὥρῶν.

Ἐν Καμπανίᾳ ἐγένοντο καπνίσματα διὰ σάκκων περιεχόντων ὕλην συγκειμένην ἐξ ὑγραπίσσης φωταετίου, ῥινισμάτων ξύλου καὶ αὐσίας τινὸς λίαν εὐφλέκτου. Εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος δοκιμὰς διετέθησαν δώδεκα σάκκοι 70 χιλιογράμμων ἐπὶ γραμμῆς 200 μέτρων. Ἐκαστος σάκκος στοιχίζει 3 1/2 φργκ. περίπου καὶ παράγει ἐπὶ μίαν ὥραν πυκνὸν καπνόν.

Ἀπλᾶ ἀγγεῖα πήλινα ἢ ἄλλα οἰαδῆποτε δοχεῖα πλήρη ὑγραπίσσης ἢ βαρέος ἐλαίου καὶ ἀναπτόμενα ἐν καταλλήλῃ στιγμῇ δύνανται ἄλλως τε νὰ παραγάγωσιν ὄλως εὐχάριστα

ἀποτελέσματα καὶ νὰ προφυλάξωσιν ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ λευκοπάγου, πρὸ πάντων διὰ τοὺς μικρὰς ἐκτάσεως ἀμπελώνας. Ἄπειροι δοκιμαὶ ἀπέδειξαν τοῦτο.

(Ἐκ τοῦ *Moniteur Vinicole*)

Ἡ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΚΩΝ ΑΚΑΚΙΩΝ (*)

Οὐδὲν δυσκολώτερον, λέγει ἡ «Culture», ἢ νὰ ἀποβάλη τις σχηματισθεῖσαν γνώμην· βλέπομεν τοῦτο καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ καὶ ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ὑποθέσεσιν. Ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, τοῦτο οὐ μόνον εἶνε δύσκολον, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ. Παράδειγμα ἔχομεν ἐν τῇ χρήσει τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυὸς ὡς βυρσοδεψικῆς ὕλης.

Ὁ φλοιὸς οὗτος διατηρεῖ τὴν τυραννίαν του πανταχοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν βυρσοδεψῶν (**). Δὲν κατηγοροῦ τὴν διὰ τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυὸς βυρσοδεψίαν, μεθ' ἧς ἐξωκειώθη αὐτὴ ἀπὸ αἰῶνων· αἱ καλὰ αὐτῆς ιδιότητες δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ἐγκωμίων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα πολλὰς ἐξυμνήθησαν ὑπὲρ τὸ δέον. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου ὁ φλοιὸς οὗτος ἠϋξήσε τὴν ἀξίαν του βαθμηδὸν καὶ ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπῆλαυσεν ἔτι μεγίστην προτίμησιν.

Διάφοροι βυρσοδέψαι θέτουσιν ὡς ἀρχὴν ὅτι τὸ δέριμα πρέπει νὰ κατεργάζεται μετὰ τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυὸς ἐξαιρετικῶς, ὡσεὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ γίνωσι καλὰ δέρματα μετ' ἄλλων ὑλικῶν καὶ ὡς ἐὰν κακὰ δέρματα δὲν κατεργάσθησαν μετὰ δρυὸς.

Ἡ Ἀσία εἶνε ἡ κοιτίς τῆς δρυὸς, τῆς ὁποίας ἄπειροι εἶνε αἱ ποικιλίαι, καὶ ἐκεῖθεν τὸ δένδρον τοῦτο διεθόθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, μέχρις οὗ ὁ φλοιὸς αὐτοῦ κατέστη ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς βυρσοδεψικῆς. Ἐὰν ἡ φύσις ἔθετε τὴν δρυὸν

(*) Τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀρθροῦ τούτου τοῦ διασήμου Naudin συνιστῶμεν ἰδίως τοῖς ἐν Σύρῳ βυρσοδέψαις ὡς λίαν διδακτικὴν.

(**) Πιλὴν ἐν Σύρῳ, ἐνθα ἐκτός τοῦ φλοιοῦ τῆς πικρῆς πᾶσα ἄλλη βυρσοδεψικὴ ὕλη εἶνε ἀπόρριπτα. Σ. Σ.

ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ τὰς βυρσοδεψικὰς ἀκακίας ἐν τῇ παλαιᾷ ἠπειρῷ, οἱ Εὐρωπαῖοι βυρσοδέψαι, τῶν ὁποίων γνωρίζομεν τὴν πατροπαράδοτον συνήθειαν, θὰ ἐξύμνουσιν τὴν δόξαν τῶν ἀκακιῶν τούτων. Τὸ χρῶμα ὅπερ τὰ δένδρα ταῦτα ἢ ὁ φλοιὸς αὐτῶν δίδει εἰς τὸ δέσμα θὰ θεωρεῖτο καλὸν καὶ ἡ χρῆσις τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυὸς θὰ ἀπηγορεύετο. Βεβαίως ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀπορριφθῇ ὁ δρυοφλοιὸς ἐκ τῆς βυρσοδεψικῆς, ἀλλὰ δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν ἢ νὰ συμπληρώσωμεν τὴν καλλιέργειαν τῆς δρυὸς. Σπουδαῖαι ἀποφάσεις ἐλήφθησαν ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ὑπὸ κατασκευαστῶν ἐκχυλισμάτων καρυᾶς, φελουῦ, κτλ., ἀλλὰ πάντα ταῦτα τὰ ἐκχυλίσματα, ἐξαιρέσει τῶν τῆς καρυᾶς, ἔρχονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐπέστη λοιπὸν ὁ καιρὸς νὰ εἰσαγάγωμεν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἀποικίαις ἡμῶν τὴν καλλιέργειαν φυτῶν καὶ δένδρων περιεχόντων ταννίνην καὶ κατὰ πρῶτον λόγον τὰ δένδρα τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀκακίαι βυρσοδεψικαί. Τὴν προσοχὴν τῶν βυρσοδεψῶν ἐπέσυρεν ἡ σπουδαιότης τοῦ φλοιοῦ τῶν ἀκακιῶν τούτων ὡς ἐκ τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῷ δεψικῶν οὐσιῶν.

Πολλὰ παρῆλλον ἔτη ἀφότου συνεβούλευσα τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀκακίας ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀλγερίᾳ, ὑποδείξας τὰ ἐκλεκτέα ἐδάφη πρὸς ἐπιτυχίαν καλοῦ φλοιοῦ καταλλήλου εἰς τὴν βυρσοδεψικὴν. Ἐάν τις ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ φλοιοῦ τῆς ἀκακίας ταύτης, ἄς παρατηρήσῃ τὴν Ἀγγλίαν, ἐν ἣ ἡ κατανώσις τοῦ προϊόντος τούτου ἐτετραπλασιάσθη κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα ἔτη καὶ φθάνει κατὰ τὴν ὥραν ταύτην εἰς 20 ἑκατομύρια χιλιόγραμμα. Ἔτεροι βιομηχανικαὶ χῶραι κάμνουσιν ὡσαύτως πολλὴν χρῆσιν τοῦ φλοιοῦ τῶν ἀκακιῶν τούτων. Τὰ δέρματα ἐν Αὐστραλίᾳ κατεργάζονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς ὕλης ταύτης.

Ἡ ποσότης τῆς ταννίνης τῶν ἀκακιῶν τούτων ποικίλλει ἀπὸ 20—40/00. Ἐν Ἀλγερίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐγένοντο φυτεῖαι, ἀλλ' ἡ καλλιέργεια τοῦ δένδρου τούτου δὲν εἰσῆχθη εἰσέτι γε-

νικῶς. Ἐν Ἀλγερίᾳ ὑπάρχουσιν ἀπειροὶ ἐκτάσεις γῆς κεκαλυμμένας ὑπὸ παντοίων θάμνων. Αἱ ἀκαλλιέργητοι αὗται γαῖαι ἠδύναντο νὰ μεταβληθῶσι δι' ὀλίγης δαπάνης εἰς φυτεῖας ἀκακιῶν ἀποφερούσας μέγα εἰσόδημα.

Τούτου γινομένου, τὸ δάσος δὲν θὰ εἶχεν ἄλλην ἀνάγκην εἰμὴ νὰ ἐπιτηρῆται ἐπιμελῶς, καθότι ἡ ἀκακία ὡς ἡ δρυὸς φέρει παραφυάδας, ὁ δὲ φλοιὸς αὐτῆς συλλάβεται ὡς ὁ τῆς δρυὸς.

Ἐπάρχουσι δὲ πλεῖσταί ποικιλίαι τοιούτων ἀκακιῶν.

(*Ἐκ τῆς France Agricole)

ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΩΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΛΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Ὁ κορυδαλὸς (*Alaudra calandra* — Γαλλιστὶ *Alouette* ἢ *calondre*, κοινῶς Γαλιάνδρα), ἔχει ἐξαιρετὸν μῆνῃ καὶ ἐνθυμείται εὐκόλως τὰ διδασκόμενα αὐτῷ ᾄσματα, ἀρκεῖ νὰ ἐνδιαιτᾶται εἰς ἐντελῆ ἀπομόνωσιν καὶ νὰ μὴ τὸν ἀπασχολῇ οὐδεὶς θόρυθος. Ὁ κορυδαλὸς, γέρον ἢ νέος, ἐξημεροῦται εὐκόλως, ἀλλὰ, πρὶν τεθῆ ἐν κλωβῷ, πρέπει νὰ δένωνται αἱ πτέρυγες τοῦ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας καὶ νὰ καλύπτηται ὁ κλωβὸς διὰ παντί ἄνευ τούτου θὰ ἐφρονεύετο ζητῶν νὰ ὑψωθῇ εἰς τὸν ἄερα.

Ὁ πυρρούλας (*Pyrrhula vulgaris* — γαλλιστὶ *Bouvreuil vulgaire*, εἶδος Σπίζης) εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον ὠραίων πτηνῶν τῶν κλωβῶν. Τὸ φυσικὸν αὐτοῦ ᾄσμα, ὅπερ εἶνε εἶδος μελαγχολικοῦ συρίγματος, στερεῖται παντὸς θελγῆτρου. Ἐν τούτοις ὅταν ἀνατρέφῃται καταλλήλως, μανθάνει κάλλιστα τὰ μέλη καὶ φθάνει μάλιστα ὥστε νὰ προφέρῃ καὶ τινὰς λέξεις.

Ἡ ἀκανθὶς (*Carduelis elegans* — γαλλιστὶ *Chardonneret*, κοινῶς Καρδερὶνά), ἔλεγεν ὁ Βυφὼν, συνενόει συγχρόνως τὸ κάλλος τοῦ πτερώματος, τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς, τὴν λεπτότητα τοῦ ἐνστίκτου, μοναδικὴν ἐπιτηδειότητα καὶ εὐπειθεῖαν παραδειγματικὴν.

Ὁ κόραξ (*Corvus corax*, γαλλιστὶ *Corbeau*) δὲν εἶνε συμ-

παθής, ἐν τούτοις τιθασσεύεται εὐκόλως· διδάσκεται νὰ ἐπαναλαμβάνῃ εὐδιακρίτως λέξεις τινὰς καὶ νὰ ἀπομιμῆται ξένας φωνάς.

Τὸ ψαρώνιον (ὁ ψάρ — *Sturnus vulgaris* — γαλλιστί *Etourneau vulgaire*, κοινῶς ψαροπούλι) ἀνευ διαφεύσεως, εἶνε τὸ λαλίστατον τῶν ἡμετέρων πτηνῶν. Τιθασσεύεται εὐκόλως καὶ διδάσκεται νὰ συρίζῃ δυσκόλους μάλιστα σκοπούς, ἢ νὰ ὁμιλῇ μᾶλλον εὐδιακρίτως ἢ οἱ ψιττακοί. Λέγεται ὅτι χήρα τις ἐν Σαιν-Γάλ ἐδίδαξε ψαρώνιον νὰ λέγῃ ὀλόκληρον τὸ Πάτερ ἡμῶν γερμανιστί.

Αἱ ὑπολαίδες εἶνε θελκτικώτατα πτηνὰ ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀηδόνων, φαίδρα, ζωηρὰ καὶ ἀεικίνητα. Ἡ μελανοκέφαλος ὑπολαΐς (*Sylvia atricapilla*, — γαλλιστί *Fauvette à tête noire*) ἔχει ἄσμα εὐάρεστον καὶ εἶνε ἐκ τῶν κλωθοδιαίτων πτηνῶν.

Ἡ κίχλα (*Turdus musicus*, — γαλλιστί *Merle grise*) εἶνε πτηνὸν ἐκ τοῦ γένους τῶν κοσσύφων. Ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει τὸ ἄσμα αὐτῆς συνίσταται εἰς σύριγμα, ὅπερ ἀκούεται πρὸ πάντων κατὰ τὴν πρωίαν· ἀλλ' ὅταν τιθασσευθῇ, εὐκόλον εἶνε νὰ διδαχθῇ νὰ συρίζῃ σκοπούς καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ λέξεις.

Ὁ κοινὸς σπίνος (*Cannabina linotta* — γαλλιστί *Linotte vulgaire*) εἶνε ἀξιοπαρατήρητος διὰ τὴν ὠραιότητα τῆς φωνῆς του· τὸ ἄσμα του εἶνε ποικίλον, ζωηρὸν καὶ λιγυρὸν. Ὁ σπίνος εὐκόλως συνειθίζει ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ. Οἱ τετιθασσευμένοι σπίνοι τοσοῦτον ζηλοτυποῦσιν ἀλλήλους ὥστε πολλάκις τινὲς τῶν διαγωνιζομένων ἐκλαρυγγίζονται καὶ χάνουσι τὴν φωνὴν των. Εἰς πολλὰ μέρη ἔχουσι τὴν βάρβαρον συνήθειαν νὰ τυφλώνωσι τοὺς σπίνους διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου ἵνα καθιστῶσιν αὐτοὺς μελωδικωτέρους.

Ἡ κίσσα (*Pica caudata* γαλλιστί — *Pie ordinaire*) συλλαμβανομένη νέα, εὐκολώτατα ἀναπρέφεται. Δύναται τις νὰ τὴν διδάξῃ νὰ προφέρῃ λέξεις τινὰς· διὰ νὰ καταστῇ δὲ ἡ προφορὰ μᾶλλον εὐδιάκριτος, κόπτουσι συνήθως τὴν ὑπογλωσσίδα, ἥτοι τὸν ἰνώδη χαλινὸν τὸν ὑποστηρίζοντα τὴν γλῶσσαν.

Αἰκορακίξαι (*Lanius excubitor* — γαλλιστί *Pie-grièche*) εἶνε

φλύαροι· ἀπομιμοῦνται κάλλιστα τὸ ἄσμα τῶν ἄλλων πτηνῶν, γίνονται δὲ ἡμεροὶ καὶ προσήνιοι ἐν τῷ κλωθῷ. Δύναται τις νὰ τὰς διδάξῃ ἀρκετὰ εὐκόλως νὰ συρίζωσι διαφόρους σκοπούς· ἀλλὰ συμβαίνει πολλάκις νὰ λησμονῶσι τὸν διδαχθέντα σκοπὸν ὅταν διδάσκωνται νέον. Καὶ αἱ θήλειαι καὶ αἱ ἄρρενες ἔχουσι τὸ προτέρημα νὰ ἄδωσιν, αἱ μᾶλλον εὐάρεστοι δὲ εἶνε αἱ φαιαί.

Ὅλοι γινώσκουσι τὸ κελάδημα τῆς ἀηδόνης· οὐδεὶς ὑπάρχει μὴ ἀκούσας ἐγκωμιαζομένης τὴν ἰσχύιν, τὴν ἔκτασιν, τὴν εὐκαμψίαν, τὴν ποικιλίαν, τὴν ἁρμονίαν τῆς φωνῆς τῆς. Εἶνε τῶντι ὁ βασιλεὺς τῶν ἡμετέρων ὀδικῶν πτηνῶν.

Ἡ πυραλὶς (*Rubecula familiaris* γαλλιστί — *rouge-gorge*) ἄδει ὡσαύτως καλῶς, ἀλλὰ τὸ ἄσμα αὐτῆς δὲν φθάνει τὸ τῆς ἀηδόνης· ἀκούεται μάλιστα καὶ ἐν χειμῶνι, κατὰ τὰς ὠραίας ὁμῶς ἐννοεῖται ἡμέρας.

(Ἐκ τῆς Gazette des Campagnes)

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΕ ΤΑ ΠΤΗΝΑ

Τὰ μαστοφόρα, λέγει ὁ Βρέμ. (Brehm), εἶνε ζῶα ὠφέλιμα διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὰ δὲ πτηνὰ εἶνε ζῶα τέρψεως καὶ ὠφελείας. Ἐκεῖνα μὲν διὰ νὰ ζῶσιν ὀφείλουσι νὰ πληρῶνωσι φόρον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ταῦτα δὲ ἐξ ἐναντίας κέκττηνται ὅλην αὐτοῦ τὴν εὐμένειαν. Ἡ χάρις, ἡ καλλονή, ἡ εὐκίνησις, ἡ ἁρμονικὴ αὐτῶν φωνή, τὰ πάντα καθιστῶσιν αὐτὰ εὐχάριστα.

Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, κατὰ τὴν ἀπωτάτην ἐποχὴν εἰς ἣν δυνάμεθα νὰ ἀνέλθωμεν, ἠγάπησαν τὰ πτηνὰ, οἱ ἄγριοι ἐπροστάτευον αὐτὰ, οἱ ἱερεῖς τῶν παρελθουσῶν θρησκειῶν ἐθεώρουν αὐτὰ ὡς ὄντα ἱερά, οἱ ποιηταὶ ὅλων τῶν αἰῶνων ἔψαλλον αὐτά.

Ὁ βίος, τὸ πτέρωμα, ἡ πτήσις, ἡ ἀδιάκοπος φαιδρότης των θέλγει καὶ μαγεύει ἡμᾶς. Φιλοξενοῦμεν καὶ καθιστῶμεν αὐτὰ συγκοινωνοὺς τοῦ ἐνδικοιότηματός μας ὅπερ φαιδρύνουσιν, εἶνε

τέλος οἱ εὐνοούμενοι καὶ φίλτατοι ἡμῶν. Ἄλλὰ προσέτι παρέχουσιν ἡμῖν πλείστην ὠφέλειαν.

Ἐὰν ὄντι τὰ πλείστα τῶν πτηνῶν εἰσὶν οἷον εἰ ὑπερασπισταὶ ἡμῶν κατὰ τῶν ἀπειρῶν ἡμῶν ἐχθρῶν τῶν μᾶλλον ἀοράτων καὶ ἀσυλλήπτων. Ἡ πρόνοια ἔδωκεν εἰς αὐτὰ πᾶν ὅ,τι χρειάζεται πρὸς τοῦτο, ὅρασιν διαπεραστικὴν ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς νὰ ἀνακαλύπτωσι καὶ εἰς μεγάλην ἔτι ἀπόστασιν τὰ ἐλάχιστα ἕντομα, πτέρυγας διὰ νὰ τὰ καταδιώκωσι, ῥύγχος ἰσχυρὴν διὰ νὰ τὰ καταθρυμματίζωσι.

Πολλὰ ἀρπακτικὰ καθαρίζουσι τοὺς ἀγροὺς ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἀρουραίων μυῶν καὶ ἄλλων μικρῶν τρωκτικῶν ζώων καὶ καταστρέφουσιν ἀνὰριθμητὰ μεγάλα ἕντομα βλαβερά. Ὁ κόκκυξ (κοῦκος) ἀπαλάσσει τὰ δάση καὶ τοὺς λαχανοκήπους ἡμῶν ἀπὸ τῶν λυμαιομένων αὐτοῦς τριχωτῶν σκωλήκων.

Ὅλα τὰ λεπτόρρυγχα ἕντομοφάγα, ὡς αἱ κίχλαι, οἱ κόσσυφοι, αἱ ὑπολαίδες καὶ ἄλλα, ἀντὶ ἀσημάντων τινῶν καρπῶν τοὺς ὁποίους τρώγουσι, προσφέρουσιν ἡμῖν ἀνεκτιμῆτους ὑπηρεσίας καταβιβρώσκοντα ἡμερησίως χιλιάδας ἕντόμων καὶ σκωλήκων. Αἱ χελιδόνες μ.ξ. ἀπαλλάττουσιν ἀπὸ τῶν μυῶν, τῶν πτερωτῶν μυρμηκῶν καὶ — ὅπερ δι' ἡμᾶς εἶνε ὠφελιμώτατον — καταστρέφουσι τοὺς σιτοφθειράς. Αἱ κίσσαι, τὰς ὁποίας ἐνίοτε κατηγοροῦσιν ἀδίκως ὅτι μ.ξ. βλάπτουσιν, ἐξ ἐναντίας προστατεύουσι τὰ δάση ἡμῶν καταδιώκουσαι ἀκαταπαύστως τὰ ξυλοφάγα ἕντομα τὰ ἀπαντῶμενα εἰς τὰ δένδρα. Οἱ αἰγίθαλοι, τῶν ὁποίων δυστυχῶς εἶνε λίαν περιωρισμένος ὁ ἀριθμὸς, εἰσὶν οἱ ἰσχυρότεροι ἡμῶν βοηθοὶ, καθότι ἐξετάζουσι λεπτομερέστατα τὰ δένδρα καὶ τοὺς θάμνους, ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ῥίζης, ὅπως ἀνακαλύψωσιν οὐ μόνον τοὺς σκώληκας καὶ τοὺς ἐν τῷ φυλλώματι κεκρυμμένους φθειράς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴα τὰ ὁποῖα διαφόρων εἰδῶν ἕντομα ἀποθέτουσιν ἐπὶ τῶν κλάδων ἢ τῶν φύλλων. Ἐὐὐ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν διὰ τὰ ψαρῶνια· οἱ ἀκούραστοι αὐτοὶ ἀναζητῆται ἐρευνῶσιν ἀγροὺς καὶ λειμῶνας καὶ καταστρέφουσι τὰς ἀκρίδας καὶ τὰς νύμφας αὐτῶν, τοὺς σκώληκας, καὶ τοὺς γυμνοσαλιάγκους· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ στρουθία (σπουργίτια)

καὶ ἄλλα στρουθοειδῆ, τὰ μετὰ κωνικοῦ ῥύγχους, ἀποβαίνουσιν ὠφέλιμα, εἴτε καταστρέφοντα τὰ ἕντομα, εἴτε καταναλίσκοντα τοὺς σπόρους πολλῶν ἐπιβλαβῶν χόρτων.

Ἀπαραίτητα λοιπὸν εἶνε τὰ πτηνὰ ἐπὶ τῆς γῆς, καθότι κρατοῦσι τὴν ἰσοροπίαν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ὄντων, ἐμποδίζουσι δὲ πρὸ πάντων τὰ ἕντομα, τοὺς τοσοῦτον μικροὺς καὶ τοσοῦτον ἐπιφόβους τούτους ἐχθροὺς, ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπερπληθυνθῶσιν· οὐδὲν δὲ δύναται νὰ τὰ ἀντικαταστήσῃ ἐν τῇ πεφροντισμένῃ ταύτῃ ἐργασίᾳ τῆς κοινωνικῆς προφυλάξεως.

Τὸ σύμβολον παντὸς φυσιοδίφου, παντὸς κυνηγοῦ, παντὸς πεπαιδευμένου ἀνθρώπου πρέπει λοιπὸν νὰ ᾔηνε: «Προστασία εἰς τὰ πτηνὰ! . . .»

(Ἐκ τοῦ *Mentor Agricole*).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κατασκευὴ λευκοῦ οἴνου ἐκ μαύρων σταφυλῶν. *Τῷ κ. Ε. Κ. εἰς Ἀδριανούπολιν.* — Ὅταν τὸ γλεῦκος τῶν μελαίνων σταφυλῶν ἀποχωρίζηται τῶν στεμφύλων εὐθὺς μετὰ τὴν πάτησιν ὁ οἶνος γίνεταί λευκός. Σπανίως συμβαίνει (τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἴδους τῶν σταφυλῶν) ὁ τοιοῦτος οἶνος νὰ γίνῃ ἐλαφρῶς ἐρυθρός.

Περὶ ἐξακριβώσεως τῆς ποιότητος τοῦ οἴνοπνεύματος. *Τῷ αὐτῷ.* — Οὐδὲν ὄργανον ἢ ἄλλο μέσον ὑπάρχει πρὸς ἀκριβῆ ἐξέλεξιν τῆς ποιότητος τοῦ οἴνοπνεύματος — πρὸς ἐξακριβῶσιν, δηλαδή, ἂν τοῦτο προέρχεται ἐκ σταφυλῶν, ἐκ στεμφύλων, ἐξ ἀραβοσίτου, ἐκ γεωμήλων, κτλ. — Μόνη ἢ γεῦσις δύναται νὰ ἐξελέγῃ τὴν ποιότητα τοῦ οἴνοπνεύματος, περὶ ταύτης δὲ ἐγράφησαν τὰ δέοντα ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ τοῦ 1888 (σελ. 542). Ἐσχάτως ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ὥρισε βραβεῖον ἐκ 50,000 φράγκων δι' ἐκεῖνον ὅστις ἠθέλην ἐπινοήσῃ μέσον κατάλληλον πρὸς ἐξέλεξιν τῆς ποιότητος τῶν οἴνοπνευμάτων, ἀνέθηκε δὲ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν

των Ἐπιστημῶν νὰ ὀρίσῃ τοὺς ὅρους τοῦ διαγωνίσματος καὶ νὰ κρίνῃ τοὺς διαγωνισθησομένους (ἴδε «Ἑλληνικ. Γεωργίαν» 1888 σελ. 194).

Περὶ τῆς ποιότητος τοῦ ὕδατος πρὸς κατασκευὴν οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν. Τῷ αὐτῷ. — Ἐγράφησαν τὰ δέοντα ἐν τῇ «Ἑλλην. Γεωργίᾳ» τοῦ 1888 σ. 206.

Περὶ τῶν ῥυγχιστῶν τῆς ἀμπέλου. Τῷ κ. Α. Γ. εἰς Τρίκαλα. — Ἰδε «Ἑλληνικὴν Γεωργίαν» 1885 σελ. 325 καὶ 433, 1887 σελ. 459 καὶ 1888 σελ. 155.

Περὶ τῆς καταπολεμήσεως τοῦ ἀνορθοῦ τῆς ἀμπέλου. Τῷ κ. Α. Β. εἰς Ναύπακτον. — Ἀφαίρεσόν τὸν παλαιὸν φλοιὸν τῶν κλημάτων τὸν χειμῶνα μετὰ βροχῆν καὶ κατόπι τοῦ κλάδου τὰ τεμάχια τοῦ φλοιοῦ καὶ τὰς κληματίδας καῦσον. Διάλυσον ἐντὸς 10 ὡρῶν ὕδατος πέντε ὀκάδας θεικοῦ σιδήρου (καρὰ-μπογιᾶς ἢ πρασίνου βιτριολίου, ὅπερ στοιχίζει 20—25 λεπτὰ κατ' ὄκταν) καὶ ἐπίχρισον τοὺς κορμούς τῶν ἀποφλοιωθεισῶν ἀμπέλων καλῶς, ἀλλὰ μὴ θίγε διὰ τῆς διαλύσεως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Ἐτοίμασον τὴν διάλυσιν ἀφ' ἐσπέρας ἐντὸς πηλίνου ἀγγείου, τρίβων τὸν θεικὸν σίδηρον καὶ θερμαίνων ὀλίγον τὸ ὕδωρ. Ἐὰν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπίχρισιν βρέξῃ νὰ ἐπαναλάβῃς αὐτήν. Τὴν ἀνοιξιν ποιοῦ χρῆσιν τῶν ἀσθεστώσεων πρὶν ἐμφανισθῇ ἡ ἀσθένεια.

Κ. ΟΥ Κ. Β. εἰς Πηρέεζαν. Ἡ συνδρομή σας ἐλήφθη. Ἀριθμὸς ἀποδείξεώς σας 109.

Περὶ φυτεύσεως πορτοκαλεῶνας. Τῷ αὐτῷ. Μὴ φύτευε τὰ νέα δένδρα εἰς τοὺς λάκκους ἐκ τῶν ὁποίων ἀφῆρες τὰ ἀποξηραθέντα ἐκ καρμιώσεως, ἀλλ' εἰς τὸν μεταξὺ τούτων χώρον. Τοὺς ἀνοιχθέντας λάκκους ἄφες ἐπὶ τινα χρόνον νὰ ἀερισθῶσιν, ἀνάμιξον δὲ μετὰ τοῦ χώματος ἐκάστου αὐτῶν ἀνὰ 8—10 ὀκάδας ἀσθέστου καὶ ἀνὰ μίαν ὀκτὰν βιτριολίου (καρὰ-μπογιᾶς ἢ θεικοῦ σιδήρου), ὅπερ στοιχίζει 20—25 λεπτὰ κατ' ὄκταν. Αἱ οὐσίαι αὗται χρησιμεύουσιν ὡς ἀντιμολυσματικά.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— **Γνώμη Ἀγγλων περὶ οἴνοποσίας.** Ἐμπορὸς τις τῆς Βαρκελώνης συνεννοήθη μετὰ τινος Ἀγγλου ὅπως ἐνοικιάσωσιν ἐπὶ ἓν ἔτος πέντε οἴναποθήκας ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν αἷς καθ' ὅλον τὸ ἔτος νὰ προσφέρωσι δωρεὰν εἰς τοὺς προσερχομένους ὅσον οἶνον ἤθελον οὗτοι δυνηθῇ νὰ πίνωσιν ἐπὶ τόπου. Προέβησαν δὲ εἰς τὸ μέτρον τοῦτο σκεφθέντες ὅτι οἱ ἐπὶ ἓν ἔτος δωρεὰν πίνοντες τὸν οἶνον κατ' ἀνάγκην θ' ἀπέκτων τὴν ἔξιν τῆς οἴνοποσίας καὶ θὰ ἠναγκάζοντο μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους νὰ πίνωσιν οἶνον ἐπὶ πληρωμῇ. Ἀλλ' ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις δὲν ἐννοεῖ, φαίνεται, νὰ συνηθίσῃ τοὺς Ἀγγλους εἰς τὴν οἴνοποσίαν, ὅθεν διέταξε νὰ κλεισθῶσιν αἱ ἀποθήκαι αὗται μὴ στηριζομένη πρὸς τοῦτο εἰς οὐδένα νόμον ἢ οἰανδήποτε ἀστυνομικὴν διάταξιν. Ὁ Ἀγγλος συνέταιρος τοῦ Ἰσπανοῦ ἐμποροῦ ἐνεργῶν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἄδειαν τῆς λειτουργίας τῶν ἐταιρικῶν τούτων οἴναποθηκῶν ἔμαθεν ὅτι ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐσκόπει ν' ἀντιστῇ διὰ παντὸς μέσου εἰς τὴν διάδοσιν τῆς χρήσεως τοῦ οἴνου, ὡς ποτοῦ κοινοῦ καὶ καθημερινῆς χρήσεως εἰς ἀνα παρακωλύσῃ, ὡς ἔλεγε, τὴν ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν Ἀγγλων πολιτῶν γένεσιν τῶν ἐπαναστατικῶν ιδεῶν τῶν λατινικῶν φυλῶν.

«Τὸ ἐπιχείρημα, προσθέτει ὁ «Moniteur Vinicole», εἶνε περιέργον, οὐχ ἥττον εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις διὰ παντὸς τρόπου προσπαθεῖ νὰ παρακωλύσῃ τὴν διάδοσιν τῆς χρήσεως τοῦ οἴνου ἐν Ἀγγλίᾳ».

— **Ἀνεφυτεύθησαν ἀμπελῶνες ἐν Γαλλίᾳ** κατὰ τὰ τελευταῖα τέσσαρα ἔτη (1885—1888) 1,081,300 στρέμματα ἐξ ὧν αἰ. 480,000 ἐν μόνῳ τῷ νομῷ τοῦ Ἐρώλ.

— **Κίνησις οἴνων ἐν Ἰταλίᾳ.** Κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ ε. ε. ἡ ἐν γένει κίνησις τῶν οἴνων ἐν Ἰταλίᾳ ἦτο καταπληκτικῶς ὑποδεσπέρα τῆς τῶν παρελθόντων ἐτῶν.

— **Ἡ Ἰταλία ἐξήγαγεν οἴνους·**

	τῷ 1887	τῷ 1888
Εἰς Γαλλίαν	ἑκατ. 2.782,707	817,360
» Ἑλβετίαν	» 165,253	303,049
» Γερμανίαν	» 92,385	97,209
» Ἀγγλίαν	» 44,758	70,249
» Ἀυστρίαν	» 31,248	26,928
» ἄλλας χώρας	» 465,753	487,225
	<u>3,582,104</u>	<u>1,802,020</u>

— **Οἱ Ἰταλικοὶ οἴνοι δὲν δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς Ἑωσίαν,** λέγει ἡ Agricoltura Meridionale, πρῶτον ἕνεκα τῶν ὑπερόγκων εἰσαγωγικῶν τελῶν εἰς τὰ ὅποια υποβάλλονται οὗτοι ἐν Ἑωσίᾳ καὶ δεύτερον ἕνεκα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ὃν ὑφίστανται ὑπὸ τῶν οἴνων τῆς Βεσσαραβίας καὶ τῆς Κριμαίας ἐνθα καθ' ἑκάστην ἐπεκτείνεται ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου.

— **Τὸ ζήτημα τῆς ἐξατμίσεως τοῦ γλεύκους πρὸς μεταφορὰν** εἶνε ἀπὸ πολλοῦ ὑπὸ συζήτησιν. Ἡ εὔρεσις καταλλήλου μέσου πρὸς μηχανικὴν ἀφαίρεσιν μεγάλου μέρους τοῦ περιεχομένου ὕδατος ἐν τῷ γλεύκει πρὸ τῆς ζυμώσεως αὐτοῦ ἤθελε σπουδαίως διευκολύνει τὴν συντήρησιν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς τόπους ἐνθα τὸ κλίμα εἶνε καταλληλότερον πρὸς οἴνοποιαν. Αἱ μέχρι τοῦδε προταθεῖσαι μέθοδοι ἀπεδείχθησαν ἅπασαι πρακτικῶς ἀνεφάρμοστοι. Ἄλλ' ἐσχάτως ἐδοκιμάσθη μετὰ πλείστης ὄσης ἐπιτυχίας ἡ ψῆξις διὰ τῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ πάγου μηχανῶν. Τὸ ὕδωρ τοῦ γλεύκους πηγνύμενον ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δοχείου, ἐνῶ τὸ μέρος τὸ περιέχον τὰ κύρια συστατικὰ τοῦ γλεύκους μένει εἰς τὸν πυθμένα. Ἀφαιρεῖται λοιπὸν ὁ πάγος καὶ διατηρεῖται τὸ ἐκχύλισμα τοῦ γλεύκους, ὃπερ ὅταν πρόκηται νὰ μετατραπῇ εἰς οἶνον ἀναμιγνύεται μετὰ ὕδατος καθαροῦ καὶ ἀναλόγου πρὸς τὸ ἀφαιρηθὲν κατὰ τὴν πῆξιν (Moniteur Vinicole).

— **Ἡ ῥυγχίτης τῆς ἀμπέλου** ἐνεφανίσθη ἐν πληθούσι εἰς τοὺς σταφιδάμπελωνας τοὺς παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ

ποταμοῦ Νέδα (ἐν Μεσσηνίᾳ) προξενήσας μεγάλας ζημίας. Περὶ τοῦ ἐντόμου τούτου ἴδε «Ἑλληνικὴν Γεωργίαν» 1885 σελ. 325 καὶ 433, 1887 σελ. 459 (σπάρτσωμα) καὶ 1888 σελ. 155.

— **Ἐκτὸς τῶν σταφιδωτῶν καὶ τῶν ξένων οἴνων** τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον τοῦ Περπινιῶν ὑπέβαλεν ἀναφορὰν πρὸς τὸν γάλλον ὑπουργὸν τοῦ ἐμπορίου ἐν ἧ σὺν ταῖς ἄλλοις λέγει: «Οἱ γαλλικοὶ οἴνοι πωλοῦνται λίαν βραδέως καὶ εἰς τιμὰς ἐπιζημίους. Οἴνοι 8—9 βαθμῶν μόλις πωλοῦνται πρὸς 10—12 φράγκα κατὰ ἑκατόλιτρον· ἐξαιρετοὶ οἴνοι 10—12 βαθμῶν εὐρίσκουσι δυσκόλως ἀγοραστὰς πρὸς 18—20 φράγκα. Ἡ ἀπελπιστικὴ αὕτη κατάπτωσις τῶν τιμῶν ἐπέφερε τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἀγροτικῶν ἡμερομισθίων, ἅτινα κατῆλθον εἰς φρ. 2—2,25. Εἰς τὰς πόλεις οἱ ἐργάται δὲν εὐρίσκουσιν ἐργασίαν ἢ δὲ μετανάστευσις ἤρχισε τὸ ἔργον τῆς ἀραιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ (La France Agricole).

— **Περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑποτιμῆσεως τῶν οἴνων ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ** γράφουσι πρὸς τὸ Journal de l'Agriculture τῆς 11 Μαΐου ἐκ Servian τοῦ Ἑρώλ τὰ ἐξῆς: «Σήμερον ἡ κρίσις ἦν ὑφιστάμεθα εἶνε ἀπελπιστικωτέρα διὰ τοὺς μικροὺς ἰδιοκτῆτας, οἵτινες δὲν ἔχουσι διαθέσιμα κεφάλαια ὅπως δυνηθῶσι ν' ἀναμείνωσιν εὐτυχεστέρως ἡμέρας. Ἐὰν δὲ μέχρι τῆς προσεχοῦς ἐσοδείας ἡ κυβέρνησις δὲν θὰ ἔχη λάβει τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ὅπως σταματήσῃ τὸν καταστρεπτικὸν ἀνταγωνισμὸν ὅστις παρακωλύει τὴν ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀγοραῖς ἐξόδουσι τῶν ἡμετέρων προϊόντων, ἅπασα ἡ χώρα (ἡ μεσημβρινὴ Γαλλία) θὰ περιέλθῃ εἰς δυστυχίαν, μεθ' ἡμῶν δὲ θὰ συμπαρασυρθῇ καὶ ἡ λοιπὴ Γαλλία, διότι ἡ μεσημβρινὴ οἰνοφόρος Γαλλία ἦτο ἡ βεβαιότερα ἀγορὰ ἐν ἧ ἐξωδεύοντο τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς βορείου Γαλλίας. Δυστυχῶς ἤδη ἡ κατανάλωσις αὐτῶν ἠλαττώθη παρ' ἡμῖν. Περὶ τῆς πλήρους δὲ στάσεως τῶν δοσοληψιῶν παρ' ἡμῖν δύνανται νὰ πληροφορήσωσι κάλλιστα τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα τοῦ βορρᾶ παρὰ τῶν ταξειδευόντων ἀντιπροσώ-

των αὐτῶν, οἵτινες ἄλλοτε ἐλάμβανον παρ' ἡμῶν σπουδαίας παραγγελίας».

— **Ἡ φυλλοξήρα ἐν τοῖς περιχώροις τῆς Σιρύνης** λαμβάνει καθ' ἐκάστην διαστάσεις, μεταδοθεῖσα καὶ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῶν λουτρῶν τῆς Ἀρτέμιδος.

— **Ἡ φυλλοξήρα ἀπὸ τῆς ἐμφανέσεώς της ἐν Ἰσπανίᾳ** κατέστρεψεν 800,000 στρέμματα. Τὴν ἐκτίμησιν ταύτην ὁ Moniteur Vinicole θεωρεῖ πολὺ κατωτέραν τῆς πραγματικότητος.

— **Ἡ φυλλοξήρα ἐν Ἑλβετίᾳ** ἀνεφάνη ἐφέτος συγχρόνως εἰς τὰ καντόνια τῆς Γενέβης, τοῦ Βῶ, τῆς Ζυρίχης καὶ τῆς Νιουσατέλης.

— **Νέον φάρμακον** κατὰ τῆς φυλλοξήρας λίαν ἀποτελεσματικὸν λέγεται ὅτι ἀνεκάλυψεν ὁ ἐν τῇ πολυτεχνικῇ σχολῇ τῆς Γενέβης καθηγητῆς Κέλλερ.

— **Ἡ φυλλοξήρα ἐν Ἀλγερίᾳ** εὔρηται εἰς τὰ διαμερίσματα Tlemcen, Rel-Abbés, Karguntah, Philippeville, La Calle καὶ Mascara· αἱ κοιλίδες ἔχουσιν ἕκτασιν καὶ μέχρι 150 στρεμμάτων, φαίνεται δὲ ὅτι αἱ διαρκῶς ἀνακαλυπτόμεναι κηλίδες εἶνε προσβολαὶ παλαιᾶς ἐποχῆς.

— **Ἐκλογή φελλῶν** πρὸς πωμάσεις φιαλῶν περιεχοσῶν οἶνον. Προτιμότεροι εἶνε οἱ νεωστὶ κατασκευασθέντες φελλοί. Οἱ παλαιοὶ πρὶν ἢ χρησιμοποιηθῶσι δέον νὰ μωσχεύωνται ἐντὸς θερμοῦ ὕδατος. Οἱ καλοὶ φελλοὶ δέον νὰ ἔχωσιν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέρους πόρους. Πολλάκις οἱ φελλοὶ ἐξωτερικῶς φαίνονται καλοὶ, καπτόμενοι ὁμῶς κατὰ μῆκος παρουσιάζουσι μεγάλους πόρους καὶ πολλὰ κενὰ πλήρη λεπτῆς κόψεως· οἱ τοιοῦτοι φελλοὶ εἶνε ἀπορριπτέοι. Ὅσονδήποτε ἐκλεκτοὶ καὶ ἂν ᾔνε οἱ φελλοὶ πρὶν ἢ χρησιμοποιηθῶσι δέον νὰ μωσχεύωνται ἐντὸς θερμοῦ ὕδατος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναμιγνύεται ἕν δέκατον ρουμίου ἢ κονιάκ.

— **Τὸ κολοσσαῖον βυτίον** τοῦ Ἡπερονέ, χωρητικότητος ἑκατὸν ἐξήκοντα χιλιάδων ὀκάδων οἴνου, ἐξετέθη εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν Παρισίων· μετεφέρθη δὲ ἐπὶ ἀμάξης ἐπὶ τούτῳ

κατασκευασθείσης, ἣτις εὐρέτο ὑπὸ ὀκτῶ βοῶν καὶ δώδεκα ἵππων. Παρομοίων διαστάσεων βυτίον ὑπάρχει καὶ ἐν Ἐιδελ-βέργῃ τῆς Γερμανίας.

— **200,000 ζῶσαι ὄρνυγες** ἀπεστάλησαν εἰς Παρισίους ἐσχάτως ἐξ Αἰγύπτου ἐντὸς κλωθῶν. Τὸ ταξίδιον ἀπὸ Ἀλεξανδρείας μέχρι Παρισίων διήρκει ἐξ ἡμέρας. Καθ' ὁδὸν ἀπέθανον μόνον 5 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν.

— **Ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῶν Παρισίων** τὰ ὠὰ διαίρουνται εἰς τρεῖς τάξεις, ἥτοι εἰς τὰ διερχόμενα ἐξ ὀπῆς ἐχούσης διάμετρον 38 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου, εἰς τὰ ἔχοντα διάμετρον ἀνωτέραν τῶν 38 καὶ κατωτέραν τῶν 40 χιλιοστῶν τοῦ μ. καὶ τέλος εἰς τὰ μεγάλα, τὰ μὴ δυνάμενα νὰ διέλθωσιν ἐξ ὀπῆς ἐχούσης διάμετρον 40 χιλ. τοῦ μ.

— **Εἰσάγετε τὰς ὄρνυγας εἰς τοὺς κήπους** καὶ ἰδίως τὸ πρῶν, ὅτε αὐταὶ εἰσερχόμεναι ἐπιπίπτουσιν ἀποκλειστικῶς κατὰ τῶν κοχλιῶν τῶν καμπῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιβλαβῶν ἐντόμων μηδὲν ἄλλο θίγουσαι. Τότε μόνον ἐπιτίθενται κατὰ τῶν φυτῶν ὅταν χορταίνωνται ἐξ ἐντόμων, τὰ ὁποῖα προτιμῶσιν ὑπὲρ πάσαν ἄλλην τροφήν.

— **Καταστρέφονται εὐκόλως οἱ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν πευκῶν πλήρεις καμπῶν σάκκιοι** φλογιζόμενοι διὰ τῆς φλογὸς λυχνίας ἐκ λευκοσιδήρου (τενεκέ) ἐχούσης θριαλίδα (φυτίλι) ἐκ νήματος, πληρουμένης δὲ διὰ πετρελαίου καὶ ἀναρτωμένης ἐπὶ ἐλαφροῦ ξυλίνου ἰστού (κοκταρίου).

— **Ἐλαστικὴ δύναμις τῶν παρὰ τὰς μομίας εὐρισκομένων σπόρων.** Πολλάκις ἐλέχθη ὅτι κόκκοι σίτου ὡς καὶ ἄλλων φυτῶν εὐρεθέντες δῆθεν παρὰ τὰς αἰγυπτιακὰς μομίας 3—4,000 ἐτῶν καὶ σπαρέντες ἐβλάστησαν. Ἐκ τῶν τελευταίων ἐπισήμων δοκιμῶν ἀπεδείχθη ὅτι ἡ διάδοσις αὕτη εἶνε ἀνακριβής καὶ ὅτι πιθανὸν νὰ ἐπήγασεν ἐκ τῆς κοκῆς πίστεως τινῶν Ἀράβων, οἵτινες ἐπώλησαν εἰς ξένους κόκκους σίτου δῆθεν προερχομένους ἐκ μομιῶν, ἀλλ' οἵτινες ἦσαν πράγματι προϊόντα τῶν σημερινῶν ἐσοδειῶν τῶν ἀγρῶν τῆς Αἰγύπτου.

— **Φυλλάσσονται αέ άγγινάραε ξηραί** όταν ήνε έφθηναι ως έξής: Έκλέγονται αι τρυφερώτεραι έξ ών άφχι-ρουύνται τὰ σκληρά φυλλάρια, κόπτονται εις τέσσαρα τεμάχια και ρίπτονται έντός ψυχρού ύδατος. Μετά ταύτα θερμαίνεται έντός χύτρας ύδωρ έν ώ προστίθεται 4 % άλας. Έν τω ύδατι τούτω τίθενται αι προετοιμασθείσαι άγγινάραε και άφιένται επί 5 — 6 λεπτά τής ώρας μεθ' ο στραγγίζονται και άποξη-ραίνονται εις τόν ήλιον. Τόν χειμώνα αι ξηραί αύται άγγινά-ραε μαγειρεύονται άφ' ού προηγούμενωσ μοσχευθώσιν επί ήμί-σειαν ώραν έντός χλιαρού ύδατος.

— **Η παγκόσμιος παραγωγή σακχάρωσ ά-νήλθε** κατά τὸ λήξαν έτος εις 5,000,000 τόνους, ποσόν όπερ δέν έπαρκει διά τήν κατανάλωσιν. Έκ του ποσού τούτου 2,725,000 τόνοι παρήχθησαν εκ σακχαροκαλάμου τὸ δὲ υπό-λοιπον εκ σακχαροτεύτων.

— **Απαγορευτικοί δασμοί υπέρ τής κηπου-ρικῆς έν Γαλλία.** Οι κηπουροί του Γομερύ, ένθα ως γνω-στόν παράγονται αι άριστοι όπωραι τής Γαλλίας, δι' άναφο-ράσ των πρὸς τόν ύπουργόν τής γεωργίας ήτήσαντο όπως επι-βληθώσιν απαγορευτικοί δασμοί επί των εκ Βελγίου κυρίως εί-σαγομένων εις Γαλλίαν όπωρών ο ανταγωνισμός των όποιων άποδίνει καταστρεπτικός εις τὰ συμφέροντα τής γαλλικῆς κη-πουρικῆς και δὴ και τής κυβερνήσεωσ.

— **Προστασία τής έγχωρίου παραγωγῆς έν Γαλλία.** Κατά τόν παρελθόντα Μάρτιον ύπεβλήθησαν εις τήν γαλλικὴν βουλήν τὰ έξής προστατευτικά νομοσχέδια υπό μεγάλου αριθμού βουλευτών.

Α.) « Η Κυβέρνησις, διά τὰς ανάγκασ του Κράτους όφεί-λει νά προμηθεύηται έξ έγχωρίου παραγωγῆς τὰ έξής είδη: 1ον) δημητριακούς καρπούσ και άλευρα, 2ον) ιπποφορβήν, 3ον) κρέατα παντός είδους, 4ον) οίνον, οίνοπνεύματα και σάκχα-ριν, 5ον) ύφάσματα παντός είδους, 6ον) δέρματα και 7ον) ίπ-πους. Έν περιπτώσει άνωτέρας βίας, έκαστον ύπουργειον, κατ' εξαίρεσιν και διά τήν ιδίαν αύτου ύπηρεσίαν, δύναται νά

προμηθευθῆ τοιαύτα είδη ξένα, έν ή περιπτώσει, όφείλει έντός έξ μηνών νά παρουσιάσῃ εις τήν Βουλήν τὰ σχετικά των τοι-ούτων προμηθειών». Β.) « Οι προμηθευόμενοι υπό του κρά-τους οίνοι δέον νά παρήχθησαν υπό άμπέλων του γαλλικού έδάφους και νά παραδίδωνται συνοδευόμενοι μετά άποδεικτι-κων προελεύσεωσ. Δέον δὲ νά ήνε άμιγείσ πάσης κράσεωσ μετά λαγγύρων, σταφιδιτών ή άλλων τοιούτων ούσιων (Journal de l'Agriculture, 6 Απριλίου 1889)».

— **Η γύψωσ των τριφυλλίων** πρὸ πολλού άπε-δείχθη ευεργετικωτάτη. Ο γύψος διασπείρεται επί του θερι-σθέντος τριφυλλίου έν κονιώδει καταστάσει και εις δόσιν 20 όκάδων κατά στρέμμα.

— **Βαμβάκελαιον** παράγεται έν ταίς Ηνωμέναισ Πα-λιτείαισ έν άφθονία και χρησιμοποιείται κυρίως εις τὰ βιομη-χανικά κέντρα τής μεγάλης δημοκρατίας πρὸς καύσιν και πρὸς κατασκευήν σάπωνος και στεατίνων κηρίων. Καθαριζόμενον πωλείται ως έλαιόλαδον ή χρησιμεύει άναμιγνυόμενον μετά πάχους πρὸς νόθευσιν του βουτύρου ή πρὸς κατασκευήν τής καλουμένησ έλαιομαργαρίνης, ούσιασ αντικαθιστώσεωσ τῆσ θού-τυρον. Οι Ιταλοί προμηθεύονται έξ Αμε-βαμβάκελαιου τὸ όποιον χρησιμοποιούσι πρὸς νόθευσιν των έλαιολάδων αυτών. Τα μετά τήν έξαγωγήν του βαμβάκε-λαιου ύπολείμματα του βαμβάκοσπόρου, ήτοι ή καλουμένη πῆττα του βαμβάκοσπόρου, αποτελούσιν άρίστην και θρεπτι-κωτάτην τροφήν διά τὰ ζῶα ως και αυτόσ ο βαμβάκόσπορος. Μόνη ή πολιτεία του Κανσάσ παράγει κατ' έτος 5,000,000 γαλιόνια βαμβάκελαιου, ίσοδυναμούντα πρὸς 18,000,000 όκάδας, και 130,000 τόννους πῆττασ βαμβάκοσπόρου.

— **Η ήπποφαγία έν Γαλλία** χρονολογείται κυρίως άπό του 1866 ότε τῆ ενεργεία τής πρὸς τόν σκοπόν τουτον συ-σταθείσεσ φιλανθρωπικῆσ εταιρίας έσυστήθη τὸ πρώτον κρεο-πωλείον ίππειου κρέατος. Και κατ' εκείνο μέν τὸ έτος έσφάγησαν 902 ίπποι άποδόσαντες κρέασ 171,380 χιλιόγραμμα. Έκτοτε ή κατανάλωσις του ίππειου κρέατος κατ' έτος ηύξανε προστε-

θέντων εἰς τὴν κατανάλωσιν καὶ τῶν κρεάτων τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν ὄνων. Κατὰ τὸ ληξάν ἔτος κατηναλώθησαν ἐν Γαλλίᾳ 17,256 ἵπποι, 246 ἡμιόνοι καὶ 43 ὄνοι ἀποδόσαντες κρέας χιλιογράμμα 3,940,000. Ἐν μόνῳ δὲ τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα ὑπάρχουσι 32 τοιαῦτα κρεοπωλεῖα. Ἐπολογίζεται δὲ ὅτι ἕκαστος ἵππος ἢ ἡμιόνος ἀποφέρει κατὰ μέσον ὄρον κρέας 250 χιλιογράμμα, ὁ δὲ ὄνος 50.

Ἐὸ κρέας τοῦ ἵππου πωλεῖται συνήθως εἰς τὸ ἡμισυ τῆς τιμῆς τοῦ βοείου, οὕτω ἐνῶ τὸ βοεῖον φιλέτορ πωλεῖται συνήθως πρὸς ἕξ περίπου φράγκα κατ' ὄκᾶν τὸ ἵππειον στοιχίζει τρία ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀξία τῶν προστυχοτέρων μερῶν τοῦ βοὸς κυμαίνεται μεταξύ 60 καὶ 80 ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου κατ' ὄκᾶν τὰ τοῦ ἵππου πωλοῦνται πρὸς 30—40. Ἐὸ κρέας τοῦ ἵππου εἶνε ὑγιέστερον καὶ θρεπτικώτερον τοῦ βοείου· τέσσαρες ὀκάδες τοιοῦτου κρέατος ἰσοδυναμοῦσι πρὸς πέντε βοείου. Ἡ διαφορὰ αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἵππος τρέφεται ἐξ ἐκλεκτοτέρων οὐσιῶν οἷον βρόμης (κριθῆς ἐν Ἑλλάδι), χόρτου καὶ ἀχύρου· ἐνῶ τοῦ βοὸς ἡ τροφή περιορίζεται εἰς χόρτα ἄγρια, ὑπολείματα βιομηχανικῶν καταστημάτων κτλ. ἅτινα δὲν εἶνε

προφέρωσι κρέας καλὸν καὶ θρεπτικὸν οἷον τὸ τοῦ ἵππου. Ἡ εἰσαγωγή τῆς χρήσεως τοῦ ἵππειου κρέατος ἐν τινὶ χώρᾳ εἶνε ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ὠφελιμωτάτη, ἀλλὰ κυρίως διότι παρέχει εἰς τὰς πτωχὰς τάξεις θρεπτικωτάτην ὕλην εἰς σχετικῶς εὐτελεσσάτην τιμῆν καὶ διότι χρησιμοποιεῖται μέγα ποσὸν κρέατος ὅπερ κατ' ἔτος ρίπτεται ὡς ἐκ τῆς μὴ χρησιμοποιήσεως τῶν ἐνεκα γήρατος ἢ ἄλλου λόγου φονευομένων ἵππων. (Ἐκ τῆς Revue des Sciences Naturelles Appliquées).

— **Ἡ** **ε** **τ** **τ** **α** **κ** **ὸ** **ς** **Δ** **Ο** **ἔ** **τ** **ῶ** **ν** ἀπέθανε πρὸ τινος ἐν Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας. Ἐξέπνευσε προφέρων τὴν ἀγαπητὴν του φράσιν good bye (χαιρε), ἀλλὰ τυφλωθεὶς ἐκ τοῦ γήρατος καὶ ἀποβαλὼν τὰ πτερὰ αὐτοῦ.

— **Αἱ** **ἐκτίδες** φανεύουσι καὶ τρώγουσι τὰς ἐχίδνας. Ὁ χοῖρος (καὶ πιθανῶς ὁ ἀγριόχοιρος), ὁ ἀκανθόχοιρος καὶ ὁ κοινὸς τρόχων (Melles laxus — γαλλιστὶ Blaireau ordi-

naire) περιφρονοῦσι τὰ δῆγματα τῶν φαρμακερωτέρων ὄφρων. Ἐν τούτοις, ὅταν πληγώνωνται εἰς τινὰ μέρη τοῦ σώματος, βλέπομεν ὅτι ὑποφέρουσιν ἐπὶ τινὰς ὄρους ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ δηλητηρίου, ἀλλὰ θεραπεύονται τάχιστα. Αἱ ἐκτίδες (εἶδος δυσώδους γαλλῆς — Faelorius pulorius) εἶνε ἄρᾳ γε ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει ἀπὴλλογμένα τῆς βραχείας ταύτης ἀδιαθεσίας; Ὁ Λέντς ἐποιήσατο ἐπὶ πολλῶν αἰχμαλώτων ἐκτίδων δοκιμὰς λίαν ἐνδιαφερούσας αἰτινες, καταδεικνύουσας τὸ ὑπὸ τῶν δηλημάτων τῶν ἐχιδνῶν ἀπρόσβλητον τῶν ζῴων τούτων, διεσάφησαν τινὰς τῶν συνήθειῶν των ἐν ἐλευθερίᾳ· ἀπεδείχθη ἀναντιρρήτως ὅτι αἱ πληγαὶ τὰς ὁποίας ἐλάμβανον κατὰ τοὺς ἀγῶνάς των ἐκείνους οὐδὲν ἀσθενικὸν σύμπτωμα προῦξένουν, οὐδὲ καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀδιαθεσίαν, αἱ δὲ νικηταὶ κατεβίβρωσκον πάντοτε τοὺς ἠττηθέντας χωρὶς νὰ ἀφίνωσιν οὐδὲ αὐτὰς τὰς κεφαλὰς.

Ἐκ τούτων πάντων ὁ Λέντς συνεπέρανε ὀρθῶς ὅτι οἱ δασονόμοι ὀφείλουσι νὰ σέβωνται τὰς ἐκτίδας, ὅτι τὸ ζῶον τοῦτο εἶνε χρήσιμον εἰς τὰ δάση καὶ ὅτι προσφέρει μεγάλας ὑπηρεσίας καταστρέφον τὰς ἐχίδνας. Συνιστᾷ δὲ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς γεωργούς ὡς πολεμοῦν δραστηρίως τὰς μηλολόνηθας, τοὺς μῦς, τοὺς ἀρουραίους μῦς, τοὺς γυμνοσαλιόγκους, κτλ. (Ἐκ τοῦ Mentor Agricole).

— **Αἱ** **περιστεραι** εἶνε ὠφέλιμοι. Ὅλαι αἱ περιστεραι, ἐκεῖναι τοῦλάχιστον αἱ ὁποῖαι κατοικοῦσιν εἰς τὰς χώρας μας, εἶνε πτηνὰ ὠφέλιμα. Ἐν τούτοις ὁ χωρικός, ὁ ὁποῖος φοβεῖται πάντοτε τὰς κλοπὰς καὶ τὰς διαρπαγὰς, ἔχει τὴν ἐναντίαν γνώμην ἣν συμμερίζεται καὶ ὁ Χάουμαν.

Ἀλλὰ ἄλλος εὐσυνείδητος παρατηρητῆς, ὁ ἱερεὺς Σνέλ, ἀπέδειξε διὰ συνεχῶν καὶ ἀκριβῶν παρατηρήσεων ὅτι αἱ περιστεραι τρώγουσι μὲν ὀλίγα σπυρία σίτου τὰ ὁποῖα θὰ ἐχάνοντο διαφορετικὰ, ἀλλὰ τρέφονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς μὲ σπόρους χόρτων ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν γεωργίαν, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο παρέχουσιν ἀνεκτίμητον ὠφέλειαν.

Ὁ Σνέλ εὗρεν εἰς τὸν στόμαχον κατοικιδίου περιστερᾶς

3,582 σπόρους βίκου και υπολογίζει ότι εις ένα χρόνον μία περιστερά με τὰ μικρά της τρώγουσι περίπου 800,000 από αυτούς τους σπόρους.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται ἀνατρέπουσιν ἐντελῶς τὰς κατηγορίας αἱ ὅποσαι ἐρρίφθησαν κατ' αὐτῶν τῶν πτηνῶν· ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἀποδεικνύουν πῶς χωρὶς αὐτὰ θὰ ἀπεδεκατίζετο ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν εἶνε ἀνωφελές νὰ ἐπιμεινῶμεν περισσότερον. Πᾶς νοσήμων ἄς εὐαρεστηθῆ νὰ ἐξελέγξῃ τοὺς ἰσχυρισμοὺς ἡμῶν καὶ ἄς μὴ ἀπορρίψῃ αὐτοὺς ἀπολύτως· ἐπαναλαμβάνων τὰς παρατηρήσεις τοῦ Σνέλ, θὰ πεισθῆ περὶ τῆς πραγματικότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας προσφέρουσι τὰ πτηνά ταῦτα. (Ἐκ τοῦ Mentor Agricole).

— **Αἱ μέλισσαι ἰατροί.** Πολὺς λόγος γίνεται κατ' αὐτὰς περὶ πολλῶν μεθόδων θεραπείας, αἵτινες μαρτυροῦσι τὴν ἀλλόκοτον τόλμην τῶν ἐπιχειρούντων αὐτὰς ἰατρῶν. Ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς Σαλπετρίερης, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ δόκτορος Σαρκὰ ἐφαρμόζεται ἡ ἀπαιώρησις πρὸς θεραπείαν τῆς παραλυσίας. Ὁ ἀσθενὴς κρεμάται κυριολεκτικῶς, ἐννοεῖται μετὰ προφυλάξεως, ἐπὶ τινὰ ὥραν. Ὅσον καὶ ἂν ἦνε παράδοξον τὸ σύστημα τοῦτο, φαίνεται ὁμῶς ὅτι ἐπιτυγχάνει. Ἄλλ' ἰδοὺ τί εἶνε τὸ ἔτι μᾶλλον παράδοξον. Αὐστριακὸς τις ἰατρὸς, ὁ δόκτωρ Ἐρκ ἐκ Μαρβούργ, διατείνεται ὅτι θεραπεύει τοὺς πάσχοντας ἐκ ρευματισμῶν . . . διὰ τῶν νυγμάτων (κεντρισμάτων) τῶν μελισσῶν. Ἐὰ νύγματα εἶνε ἐπώδυνα, ἀλλὰ μόνον ὀλίγας στιγμὰς διαρκοῦσι καὶ ἐκδιώκουσι τοὺς ρευματισμοὺς διὰ παντός. Αὐτὸ τοῦλάχιστον βεβαιοῖ. Πρέπει ὁμῶς νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ φάρμακον ἀπαιτεῖ γενναϊότητά τινά ἐκ μέρους τοῦ ὑποβαλλομένου εἰς τὴν θεραπείαν ταύτην ἀσθενοῦς. Αἱ μέλισσαι «ἰατροί,» τίς θὰ τὸ ἐπίστευε. Σημειώσατε ὁμῶς ὅτι ὁ δόκτωρ Ἐρκ εἶνε διάσημος πρακτικὸς καὶ ὄχι ἀγύρτης, τοὺς δὲ γάλλους ἱπιστήμονας ἀπασχολοῦσι σπουδαίως αἱ δοκιμαὶ αὐτοῦ. Δὲν ἀποκαλοῦσιν αὐτὰς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς χιμαίρας. Ἄλλ' ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν ὅτι καὶ ἂν ἀποδειχθῆ ὅτι ἡ θερα-

πεία αὕτη δύναται νὰ ἔχῃ αἴσιον ἀποτέλεσμα, τὸ δύσκολον θὰ ἦτο νὰ εὐρεθῶσιν ἀσθενεῖς δυνάμενοι νὰ ὑποστῶσιν αὐτήν. (Ἐκ τοῦ Mentor Agricole)

— **Πολυτοκία τοῦ γάδου καὶ τῆς κλούπης.** [Ὁ γάδος ἢ ὀνίσκος καὶ ἡ κλούπη εἶνε ἰχθύες τῶν βορείων θαλασσῶν. Καὶ ὁ μὲν γάδος (γαλλιστὶ morue, ἀγγλιστὶ codfish—Gadus morhua) εἶνε ὁ κοινῶς γνωστὸς παρ' ἡμῖν μπακαλιάος (ἐκ τοῦ ἰσπανικοῦ mbacaliau), ἡ δὲ κλούπη (γαλλιστὶ hareng, ἀγγλιστὶ herring—Clupea harengus) ἡ ἀρέγγη ἢ ῥέγγα. Εἰς τὰ παράλια τῆς Νέας Γῆς ἀλιεῦνται κατ' ἔτος 60 περίπου ἑκατομμύρια γάδων. Δεχόμενοι ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν θηλειῶν εἶνε ἴσος πρὸς τὸν τῶν ἀρρένων, ἐπειδὴ ἐκάστη αὐτῶν περιέχει 4—8 ἑκατομμύρια ὠῶν, ἡ ἀλίευσις τῶν ἰχθύων τούτων παριστᾷ ἐτησίως, ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο, ἀπώλειαν 150,000,000,000—150 τρισεκατομμύρια—ἀτόμων. Ἡ κλούπη εἶνε ἥττον τοῦ γάδου πολυτόκος· ἐν τούτοις μία θήλεια ζυγίζουσα 170—200 γραμμάρια περιέχει κατὰ προσέγγισιν 30,000 ὠά. Ζεῦγος κλουπῶν μετὰ τρία ἔτη θὰ εἴχεν 150 ἑκατομμύρια ἀπογόνους, μετὰ εἴκοσι δὲ ἔτη, κατὰ τοὺς ἄλλοτε ὑπολογισμοὺς τοῦ Βυφῶνος, τὸ βᾶρος τῶν ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης ἐξελευσομένων ἰχθύων θὰ ἐξισοῦτο πρὸς τὸ βᾶρος τῆς γῆς. Ἐκ τούτου καθίσταται φανερόν ὅτι πρὸς τὸ παρὸν δὲν ὑπάρχει φόβος ἐξαφανίσεως τῶν δύο τούτων εἰδῶν (Revue des Sciences naturelles appliquées).

Κατὰ τὸν Brocchi (Zoologie agricole) ἡ ἀλιεία τοῦ γάδου εἶνε κοπιωδესτάτη καὶ ἐπικινδυνωδესτάτη, ἀλλὰ διὰ ταύτης μορφοῦνται ἄριστοι ναῦται, ὅθεν ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἐνθαρρύνει καὶ ὑποστηρίζει τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀλιείας. Ἐν 1881 οἱ Γάλλοι ἀλιεῖς ἤγρευσαν γάδους παρὰ μὲν τὴν Ἰσλανδίαν 9,695,411 χιλιόγραμμα, παρὰ δὲ τὴν Νέαν Γῆν 17,803,924, ἧτοι ἐν ὅλῳ 27,499,335 χιλιόγραμμα.

— **Μεγίστη εἶνε ἡ καλλιέργεια τῶν γαρουφάλων ἐν Λυών·** εἰς καὶ μόνος κηπουρὸς ἐπώλησε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 40,000 γάστρας τοιούτων ἀνθοφόρων φυτῶν.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ

Ἑσπεριδοειδεῖς καρπῶν. Ἐν Λιβόρνῳ, τῇ 5 Μαΐου

Κίτρα σακχαρωτὰ κισῶτια	50 χιλιογρμ.	πρὸς φρ.	65—68
Λευόνια	»	»	40
Πορτογάλια	»	»	44
Κίτρα νωπὰ Ἑλλάδος καὶ Συρίας	100 χιλ.	»	55—65
» » Κόρσικῆς	»	»	65—70

Ἑρμάλ σταφίδων. Ἐν Σέττη 23 Μαΐου

Κορινθιακαὶ	φρ.	32—33	τὰ 100 χιλιογρμ.
Καλαμών	»	30—32	»
Θειρῶν	»	22—24	»
Γερλί	»	23—24	»
Ἄιδινίου	»	25—26	»
Σκαλανόβας	»	24—26	»
Σόκιας	»	26—27	»
Σάμου μάϋραι	»	25—26	»
» ξανθαὶ	»	29—30	»
Βουρλών ξανθαὶ	»	28—30	»

Ἑρμάλ γαλλικῶν κοινῶν οἴνων. Ἐν Πέζενῇ 23 Μαΐου

Ἄραμὸν ἑλαφρὸς	φρ.	10—12	τὰ 100 χιλιογρμ.
» ἐκλεκτὸς	»	14—15	»
Μοντάνιος κοινός	»	16—20	»
» ἐκλεκτὸς	»	21—26	»
Πετί-Μπούσέ	»	22—25	»
Ἀλικάντης Μπούσέ	»	28—30	»
Ἰακουέζ	»	30—32	»

Ἑρμάλ ξένων οἴνων. Ἐν Βέρσῳ τῶν Παρισίων, 25 Μαΐου

Δαλματίας	α'	ποιότη. νέοι	14 βαθμ.	φρ.	45—47	τὸ ἕκαστλ.
»	β'	»	13	»	40—42	»
Γουρκίας	α'	»	13	»	43—47	»
Ἑλλάδος	α'	»	14	»	46—48	»
»	β'	»	14	»	42—44	»
Πορτογάλ.	α'	»	12	»	38—40	»
»	β'	»	12	»	32—35	»
Βαλεντίας	α'	»	15	»	31—33	»